

Ева Млинарик-Гыра

Зароснены
стежкы

Лемковино, де-с ся діла,
Чого єс ся так змінила,
Чом нам Тебе одобрали
І по съвіті розогнали.

Зароснені стежки

Ерата:

Графічне оформлення:
Повинно быти: Арета Федак

На с.16-17 строфа з самої
долини односить ся до лівої
колони.

Єва Млинарік-Гыра

Зароснены стежкы

Горлиці 2008

Редакция:

Андрій Ксенич

Графічне оформлення:

Арета Феда

Складаю щиру подяку за надану мі фінансову допомогу при виданню тої книжки:

- Мирославі та Стефанови Мерена
- Анні та Михайлу Фесяк
- Zofii i Bruce Nicholas
- Головній управі Об'єднання лемків

Skład: FHU: "LEBO" Gorlice

Druk: Drukarnia "KWADRAT" Nowy Sącz

ISBN 978-83-907645-8-0

Слово од авторки

Выдаю другу книжку для моїх дорогих Краянів, котры ишы не забыли нашу лемківску бесіду. В *Заросненых стежках* описую Лемковину таку, яка была давно і яка єст тепер. Як бы нас з гір не выгнали, то лемківска бесіда бы не пропала. Розогнаны по съвіті гынeme як роса на сонци. До выданя другой книжкы змобілізували мене листы од Чытачів, котрым мої вершы сут так близкы, як для мене самой. Для таких як я, роджених на Лемковині, прекрасны горы, круты потічки, квітучы луки, зелены лісы полны съпіву птахів, то земля, яку немож забыти. Мам надію, же мої вершы принесут Вам так як і мі злагоду для душы і серця на стары рокы. А молодым пригадают, одкаль мают дідів і прадідів і може збудят в них Лемків.

Щыро дякую пану професорови Андрийови Ксеничови за зредагуваня моїх книжок *Туга за тобом* і *Заросненые стежкы*, котры без Його помочы не вказали бы ся друком. Пан Професор посьватил дуже часу для збереженя нашой лемківской бесіды. Як таких люди мали бы-зме більше, то наша бесіда не пропала бы николи.

*Спомини присвячую
моїм внукам Надії та Остапу Лепак
і вишукым молодым Лемкам,
жебы не забыли о своїм корінню.*

Рідне село Конечна

Конечно, Конечно,
Як єс ся змінила,
Така єс маленька,
Де ты ся поділа.

Перше там мешкало
Газдів шістдесят,
Тепер в цілм селі
Остало ся десят.

Тепер села неє
Лем гарда дорога,
Але при дорозі
Не роснут дерева.

Перше там ся вербы
Гарді зеленіли,
Од самой граници
Посадженые были.

Ци повысыхали,
Ци іх вырубали,
Навет жадны съліды
По них не остали.

Стоїт ишы церков,
Як давно стояла.
Пан Біг єй хоронил,
Зато ся остала.

Же єй не збурили-
Зато Богу слава,
Буде ишы село
Церков прикрашала.

Школа ишы стойт-
Не вчат ся в ні діти.
Як там гарді давно было-
Тяжко уявити.

Як там квитли ружны квітки
В шкільні загороді,
На весну там заквітал
Каштан при дорозі.

Діти ся бавили,
Весело съпівали.
Пщолы над каштаном
Весело брінчали.

В осени каштаны
На землю цупкали,
Діти до кошычків
Каштаны зберали.

Річка там плынула
Быстріцька, широка,
В денекотрых місцях
Была дос глубока.

Там собі плывали
Діти і молодіж,
Там зме ся купали
В ті чистіцькі воді.

Бо наша річенська
З горы выпльвала,
Од Ондавки, од граници-
Там початок мала.

Не была збабрана
Жадныма брудами,
Плыла собі чиста вода
Медже лозинами.

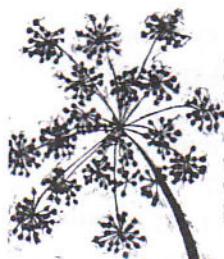
А дорога там была
Тверда, камениста,
Котром люде сой іздили
На возах до міста.

Іхал мазяр горі селом,
Продавал мазь з бочки,
А пекар розвозил
Хлібец і булочки.

През Конечну переїжджали
Люде на Мадяри,
Іхали там на жнива,
Там пшеницу жали.

А назад вертали
Повныма возами
І жнивяре, і гандляре
Міцными конями.

Мої нянько повідали,
Яку першу війну мали.
Як Москале з Австріяками
Над Конечном воювали.

На єдні горі Москале,
На другі Австріяки.
Коли до себе стріляли
Над селом кулі свистали.

На вишнім кінци од граници
Хыжы попалили,
Але в селі вшытки люде
Войну пережили.

А по войнах остают
Великы цментері,
Такий зробили в Конечні
На высокі горі.

Поставили высокий памятник
При самі граници
Котрий было видно
В цілі околици.

Діти зо школы ходили,
Порядок робили,
А раз в літі на Русаля
З процесийом выходили.

Цментір был огорожений
Деревяным плотом,
Нихто там не входил
Зо своіом худобом.

Не было то важне
Хто в тых гробах лежыт
Земля на цментерях
До вмерлых належыт.

На цментері літом квитли
Біліцько ясьміны,
Але нихто там не зламал
Маленькой гілины.

Тепер вшытко заросло
Крячом, деревами
І не видно юж памятник
Помедже буками.

Зараз по ті войні
Новы хыжы збудували
І дале в Конечні
Люде газдували.

На Славакы не ходили-
Юж была граница,
А як дашто приховали-
Продавали в Горлицях.

Были там кобасы
Добрі выбуджены,
Булочки, кукелки
Гарді выпечены.

Час прудко проминал,
Весело, спокіні,
Сходили ся разом
Сусіде, родини.

В неділю в церкви
Съпівали на хорі,
А проби робили
Вечерами в школі.

Бо в Конечні люде
Барз красьні съпівали,
Навет до Krakова
З хором виїжджали.

Нихто того не описал,
Так як я зробилам,
Жебы по нас сълід ся остал
Нашым дітям, внукам.

Робили тіж ярмакы в Ждыни,
Де ся сходили газдове і газдыні.
Што мали- продали і дашто купили,
Аколо торговиці шынкы были.

Знову пришла война-
Юж іхают з горы,
По меджах, камінях
Великы потворы.

То танкы німецкы
Идут од границі,
А з пляцувкы втічут
Панове стражники.

В селі переполох,
Аута і каноны,
Люде сідят в хыжах
Барз перестрашены.

Воякы з гверами,
Гелмы на голові,
Так запамяталям
Тот початок войны.

Зо школы таблицу
Одразу зорвали
І другу над дверми
Над ганком прибили.

Што на ні писало-
Мы не розуміли,
А стару таблицу
До фосы шмарили.

Кольоровы георгіні квитли коло плота,
А школа стояла як смутна сирота.
Опадали лисьця з вербы і каштана,
Так ся в 1939 році осін зачынала.

На пляцувци Німці газдуют
І свої порядки заряджуют.
Юж худобу покульчыкували,
Жебы газдове телята не різали.

Пізно юж в осени
Пришол пан учитель
І зачали діти
До школи ходити.

Заміст діти вчыти,
Добрі тлумачыти,
Tot новий учитель
Любил діти бити.

Зачал діти вчыти
Граматичної мовы,
Хотіл ім набити
Кыйом до головы.

За волосы чубал,
А уха выкручал,
Як дашто не знали,
То прутом іх трепал.

Того учителя
Діти не любили,
І лем так з примусу
До школы ходили.

На другий рік пришла
Інча учителька,
Добрі діти вчыла,
Ясно тлумачыла.

Всіх молодых люди
Зо села забрали,
Якы през цілу войну
В Німеччині гарували.

Газдове робили,
Контигенты здавали
І так кінця войны
З надійом чекали.

Фронт село оминул,
Перешол боками,
Але в нас ся страшні
На фронт шыкували.

Окопы копали,
Бункры будували.
Газдове в Конечні
Тяжко гарували.

Но і пришол конец войны,
Дзвоны задзвонили,
Конечняне змучены ньом
Барз ся тым тішыли.

Лем ся война скінчыла-
Пришли делегаты
І зачали до Росії
Люди намавляти

Ой хвалили они страшні
Матіньку Росию,
Же там будут собі жыти
Так як в Божім раю.

Але нашы Конечняне
Осторожны были,
Што делегат оповідал-
Тому не вірили

Бо любили свою землю,
Своє рідне село,
Хоц не жили дос богато
Але все весело.

Три родини виїхали,
Они землі мало мали.
Хотіли сой бýt змінити
І богатше в съвіті жыти

Часы кус ся нормували,
Молоды люде з Німец вертали.
Зачали ся хлопці женити
Весіля за весільном робити.

Наоколо в гірських лісах
Штоси ся крутило,
Але в нашім ріднім селі
Спокіні ся жыло.

Не было ту банд ани партизанів,
Люде спали спокіні дома ци на сіні.
Никого ся не бояли
Преціж добрі себе знали.

Лем вопісты на плящувци
Сой розказували,
Бо тоты панове
Вымаганя мали.

То іх завез на забаву,
То деси до міста.
То плящувку попрячте-
Так хотіл вопіста.

Але з таком бідом
Можна было жыти,
А як пришол сорок семий
Зачало ся псути.

Люде ярували,
Садили, сіяли
І о выселінью
Они не думали.

Преціж то єст наше,
Никому не взяте,
Як нам можут власніст
Безправні забрати?

А преціж забрали,
Як худобу гнали.
Одвічну вітчyzнину
Вшyткым одобрали.

Найперше газдів позамыкали,
Страшні ся над нима знущали.
Треба было люди застрашыти,
Жебы лекше было село выселити.

А тых газдів што забрали-
До Явожна аж загнали.
Там геенну пережыли-
Хоцнич винны не были.

Люде были застрашены
Наоколо войском оточены.
Лем тихіцько сой плакали,
На село ся озерали.

За нима остало село
Де лем коты мяучали,
Бо котів зо собом
Газдове не брали.

Поля заораны,
Засаджены, засіяны.
Вшытко красьні зеленіло,
Бо то преціж в червни було.

Юж зме были в Гладышові
Як ся захмарило,
Ой, як міцно товди ляло,
Сълід за нами змыло.

І так нас далеко
На захід загнали,
А хто косил нашы зерна
Того мы не знали.

То быв пас пограничний
Де не вільно было ити,
Зато долгых вісем років
Немож было село відіти.

Аж по десятюх роках
Уставу змінили,
Товди декотры газдове
До села вернули.

Але тота устава
Барз коротко тривала,
Бо по роци ци півтора
Знов ся одмінила

Вече газдів бы вернуло,
Бо писма писали,
Але хыж юж не было,
А уставу змінили.

Зато тепер Конечна-
Маленьке селечко,
При самі границі
Стойт як містечко.

Не могут Конечну
З мапы вымазати,
Але інчу назву
То ї могут дати.

Бо на Лемковині
Дуже сіл пропало,
Сълід по них затерли,
З мапы вымазали.

Коротеньку історию
Мого села списалам,
Най за то буде
Богу чест і слава.

Церкви

На Лемковині юж з давен-давна
В кождім селі церков стояла,
Ци деревяна, ци мурувана
Церков там была все шанувана.

Хто переходил коло црковці
То знімал шапку і ся перекстил,
Знал, же церков єст посьвачена
І на молитву єст призначена.

Якы в них были іконостасы,
Якы прекрасны были образы,
Што ся з нима стало, де пропали,
Може шатан з компанійом іх взяли?

Бо чловек, котрий має Бога в серци,
То такы річы нигда не знищыт.
Такі спадшыні нигде не є ціны,
А на Лемковині ёй знищыли.

Зачали Лемкы знов будувати,
Хоц на такы гарды іх не stati;
Якы од віків в горах стояли,
Што іх предки побудували.

Жебы Лемків не розогнали,
Они бы церковці все шанували
І што неділю до них ходили,
Щырі до Бога бы ся молили.

Посъвачіня дзвона

В моїм ріднім селечку
Дзвін посьватили,
В нові дзіници
Дзвоны задзвонили.

Дзвонте дзвоны на дзвіници
Най ваш голос плине,
Най нам наша Лемковина
Марно не загыне.

Дзвонте дзвоны на дзвіници
Так в зимі, як в літі,
Най ваш голос чують Лемкы
На ціліцькім съвіті.

Дзвонте дзвоны рано, ввечер,
В съвата і в неділі,
Бо на Лемковині
Все дзвоны дзвонили.

Дзвонте дзвоны, дзвонте,
Най вас буде чути,
Же нам нашу Лемковину
Повинни вернути.

Дзвонте дзвоны, дзвонте
На Лемковині,
Най сой Лемкы жыют
В свої країні.

Дзвонте дзвоны на пацері
Як през вікви-сте дзвонили,
Жебы Лемкы Лемковину
Нигда не забыли.

Дзвонте дзвоны, дзвонте,
Не мовчте николи,
Най ваш голос летит
По лемківскім полі.

По лемківскім полі
По лемківских горах,
Най го чуют предки,
Котры лежат в гробах.

Бо ту наши предки
О церкви все дбали,
Дзвоны на молитву
До церкви іх кликали.

І мы тіж хочеме
Так поступувати,
О церкви і дзвоны
Все будеме дбати.

Мы будеме дбати
Жебы дзвоны дзвонили,
Жебы нашу молитву
Діти не забыли.

Ты-с ня выховала

Лемковино, Лемковино,
Ты-с ня выховала.
В деревяні колысци
Мене колысала.

Лемковино, Лемковино,
Ты-с ня выплекала.
Од маленькой навчыла
Жебы-м тя кохала.

Жебы-м кохала рідну землю
І рідну бесіду.
Не забыла Тя николи
Хоц і во сьвіт підуу.

Жебы-м нигда не забыла
Узіцькы стежочки,
На меджах купы каміня,
Глубокы поточкы.

І жебы-м не забыла,
Докля буду жыти,
За рідненьку Лемковину
Богу ся молити.

То был Лемків земний рай,
То был Лемків рідний край.
Так весело і родинні
Было лем на Лемковині.

Лемковина в снах

Лемковино, моя мила,
Щыро-м Тебе полюбила.
Виджу во снах Твою красу,
Як на луци гуси пасу.

Ходжу по зелені траві,
По мяггіцькі отаві.
Блищыт в сонци зимна роса,
А я ходжу собі боса.

Гуси траву сой торгают
Потихіцькы сой гагают,
Ідут они до ярочку
Чысту воду попивают.

А як выйду сой на гору,
Виджу луки, виджу поля.
Рівнісіцько заораны
В кавальчыкы покраяны.

Кавальчыкы кольоровы
Єдны велики, други малы.
Юж не стрітиш таку красу-
Може даге на образку.

А бандуры квитнут біло
Посмотріти на них мило.
Там съвіжіцький вітер дує
Зерно рівніцько фалює.

Медже тыма кавальцями
Узіцький выгоник.
Выганят хлопец худобу-
Іхат сой на кони.

Як там было давно гарді
В наших рідных горах,
Як там было кольорово
На тых наших полях.

Але вшытко ся змінило
Аж не до познаня,
Лем де-негде ишы земля
Рівно заорана.

Лемковино, де-с ся діла?
Чого ёс ся так змінила?
Чого нам Тя одобрали
І по съвіті розогнали?

Росне овес, ярец, жыто,
Якє тото красне вшытко!
На горі лубін жовтіє,
Над меджом леник синіє.

Літо, сінокосы

Вышол косар на луку
Лем зачало свитати,
Нюс він косу на плечы
Дурбак в козівчати.

Посмотріл на небо,
Набожні ся перекстил.
- Допомож мі, Господи,
Жебым прудко покосил.

Добрі косу застрил,
Буйну траву сой косил.
Тепла роса блищала,
Трава в валки ся клала.

Пташки косар зобудил,
Тай зачали съпівати.
Жабы в пlyткім ярочку
Зачали кумкати.

Треба валки потрясти,
Сіно высушыти.
А як сіно підосхне-
До кіпок зложыти.

Коли сіно высхло-
О, як оно пахло!
Зелений коник по нім скакал,
Весело сой съпівал.

Кольоровы мотылі
Над луком літали,
Чмелі і пшолы
Весело брінчали.

Тепер неє такої травы
І такого сіна,
Тепер неє таких квітків-
Пахнячого зіля.

А як сонце сходило,
То ся добрі косило.
Треба ся спішыти,
Жебы дуже скосити.

Спомини

При нашім ярочку
Росли дві ялички,
Росли помаленьky,
Были невеличкы.

Пташок на яличци
Весело сой сьпівал,
Медже голузками
Гніздочко будувал.

Вітер на яличци
Голузками хвіял,
Маленьky пташата
В гніздочку колысал.

А они цвіркали,
На маму чекали.
Як ім она принесла істи-
Дзіобки отворяли.

А мы діти здолы
На пташкы смотріли,
Як мама іх кормила-
Барз ся они тішыли.

А в ярочку, в банюрику
Рыбочки плывали,
Мы решетом іх ловили
І втіху зме мали.

Які гарды квітки
Квитли при ярочку.
Торгали-зме і складали
Букет на лавочку.

Як там было гарді,
Як было весело.
Робили-зме потіху
На ціліцьке село.

Вшытко проминуло
І вшытко пропало.
Ярок высих, ялиц неє-
Нич ся не остало.

Лем спомини з Лемковини
Ищи ся остали.
Як мы діти ся бавили,
Як весело мали.

Сонечко ясніцькє
З неба нам съвітило,
Повітря чистіцькє
В горах нас кормило.

Вшытко нам забрали,
Што-зме в горах мали.
Як вітер полову
На заході розсіяли.

Так зме пережыли
Жытя на чужыні,
Не забудеш, хоц быс хотіл,
О рідненькі Лемковині!

Грушка

Заквітла грушка в нашім садочку,
Так она квітла кожого рочку.
Як лем весна завитала,
Грушка на біло заквітала.

През долги роки там виростала,
Гарду велику корону мала.
Хто єй посадил: дідо ци баба?
-Бо тата грушка була юж стара.

І в сорок семім красьні заквітла,
Але ци овочы она выдала?
Мы з ней грушочки не торгали,
Бо з Конечной гет нас выгнали.

Ци ищи квітла, як нас выгнали,
Того мы ся юж не довідали.
Нес по грушци тепер ани съліду,
Так як по бабі і нашім діду.

Хтоси нашу грушку зрубал,
Тай в пецу єй спалив.
На огни з старой грушки
Обід собі зварил.

Так запропали съвідкы на вікы,
Так пропадают по Лемках съліды.
Лем де-неде дерева остали,
Котры Лемків памятали.

Тоты дерева тихіцько шумлят,
Але што віділи- нам не повідят.
Як бы дерева бесідували,
То бы історию Лемків оповідали

Ялиці

В Вілюсьовім лісі
Великы ялиці,
Ходили парібци
Красти іх потихы.

Єдны іх різали,
Другы обтинали
Третя група- наймолодшы,
Пана пильнували.

А пан Вілюсь ходил што дня
До своєго ліса,
Але часом він виїжджал
Далеко до міста

Треба было знати
Коли пан выїде,
Треба было пильнувати,
Коли домів верне

Треба было переїхати
Коло його дому,
З ялицями вкраденными
Тихо, покрыйому.

Раз вишол сой пан до ліса,
Мал в руци палицу.
Посмотрит ся на поляну:
Хтоси вкral ялицу.

І не вірит своїм очам:
Як ся тово стало,
Же по такі велики ялици
Съліду не остало.

Ани пняка, ни чатины,
Ни жадного съліду,
Же сей стяли- тово видно,
А вынесли в повітрю?

Тых парібків была група-
Вшытко попрятали.
Рознесли чатину по лісі-
Пняк черничанком заклали.

Як Вілюся юж не было,
То сой жартували,
Як то они з його ліса
Ялиці покрали.

Хтіли ити на забаву
Кус ся забавити,
А не было де
Гроша заробити.

Неє пана і парібків-
З дому сълід запропал.
Лем ліс зелений по нім
Для паньства ся остал.

Патрия

На граници, на Бешкіді
Патрия стояла.

Збудували єй фінанцы-
Ім ся придавала.

Віділи они з патриї
Цілу околицу,
Тай знали хто переходит
Словенську границу.

А од віків при граници
Люде гандлювали,
Чого в нас бракувало-
Тото там купували.

Наносили ся на плечах
Камфины і соли,
Часом несли солонину,
Коровячы скоры.

Зо Словенська приносили
Кропку і патычки,
А од Бата новісіцькы
Красны черевічки.

І лякёркы тіж скоряны-
Вшытки барз выгідны.
Все сой Лемкы купували
Хоц были дос бідны.

Тепер юж патриї неє,
Бо юж єй не треба.
Тепер граница отворена-
Купуй што ти треба.

І Лемків юж давно неє,
Тых, што сіль носили.
Ой, як ся totы люде
Страшні намучыли.

Сіль нелегка,
А втікали фосами, меджами:
Перед вопістами,
Перед фінанцами.

Як ся не удало втечы
І в руки зімали,
То юж вшыток товар
Они одбирали.

Але так од віків было,
Як ся при граници жило.
Раз ся кусьцьок заробило-
Другий раз втратило.

Хто не ризикує-
То такі не иде.
Нич само без труду
До хыжы не приде.

Стаянки

На горах при лісах
Стаянки стояли,
Там Лемкы през літо
Худобу тримали.

Там пасли в ядлівцях
І по своїм лісі.
В потоках поіли
Спрагнены телиси.

Выганяли на весну
Вшытку яловину.
Зганяли з горы
На осін перед зимом.

Вечером пастухи
Огниска палили.
Часом сой съпівали,
Часом сой радили.

Так до пізної ночы
Оген сой тримали.
Спали на подиках
На зеленім сіні.

На ніч в стаянци
Двері замыкали,
Жебы часом волкы
Телятко не вкрали.

Рано -лем свитало-
Пастухи вставали,
Зо стаянки до ліса
Худобу выганяли.

А як пришла война-
Было небезпечні
Там ночувати
І худобу тримати.

Але і худобы газдове
Менче ховали,
Бо єй на контигент
Німці заберали.

Як в памятнім сорок семім
Лемків з гір выгнали,
То ищи по горах
Стаянки стояли.

Тепер о стаянках
Нихто не споминає;
Мало люди жые,
Што о них памятат.

Може дагде в земли
Лежыт стара швалька,
Де давно стояла
Лемківска стаянка.

Што было по Лемках
То юж запропало,
Може дагде по музеях
Дашто ся остало.

Розпутя

В лісі на розпутю
Зозуля кукала,
Там молода дівчина
Доріжку глядала.

В лісі по розпутю
Дівчина ходила
Она свому миленькому
Там істи носила.

Там єї миленський
Барз тяжко працує,
Як нарубат дерева-
Хыжу выбудує.

Там доріжок дуже,
Котром має ити?
Жебы на свого миленького
В лісі натрафити.

Стала на доріжці,
Зачала гугати.
Милий почул єї голос-
Перестал рубати.

То моя миленька
По розпутю ходить,
То моя миленька
В густім лісі блудить.

Шмарил він топорик
І зачал съпівати
Поміг він дівчynі
Доріженську найти.

Одпочний, миленька,
Бо єс ся змучыла,
Чого-с з доріжки
До ліса сходила?

Сіли сой на пнячках
І одпочывали,
Они нову хыжу
Пред очыма мали.

Тілко то дерева
Треба нарубати,
Жебы нову хыжу
Сой выбудувати?

Нарубал дерева
Острим топориком,
Звуз дерево на луку
Старенькым коником.

Выбудувал хыжу
Таку як пуделко
І там сой замешкал
Зо своїм миленськом.

Не були богаты,
Але ся любили.
Мали громадку діти,
Щасливо сой жили

Пропала tota хыжа,
Тай тяжка робота.
Выгнали іх в сорок семім,
Як каждого Лемка.

Остали лем спомини
З рубаня дерева,
Як блудила мила в лісі
Коли йому істи несла.

Жыто

Жыто, жыто, озимина,
Росло на стаях і на долинах.
Росло під гором на піперечині,
Зеленіло жытко на Лемковині.

Свіжий вітер го колысал
І красьні фалювал.
Пташок сідил в гніздочку,
Весело сой съпівал.

Сині блаватки, ружовий кукіль
В жыті заквитали,
Може они кусьцьок навет
Жыто засьмічали.

Діти ходили, квітки торгали
І при тім они жыто топтали.
Робили букети гарды, кольоровы,
Над іх головами брінчали пшолы.

Ой, як там было гарді і мило,
Сонечко ясне з неба съвітило.
Любо сідити при зеленім жытку
Тай смотріти на село.

А коли пристало, то го косили,
В рівны стіжочки жыто зложыли.
Высоко клали жыто на колик,
Жебы высыхало собі поволи.

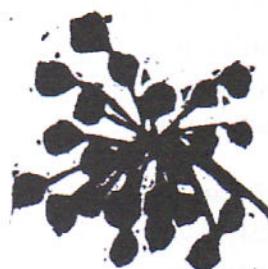
Сонечко ясне з неба съвітило,
Жыто помалы в стіжках сушило.
Так было през вікы на Лемковині,
Покля Лемкы жыли в свої країні.

Тепер юж жыто в стіжках не сушат,
Колики на гору не носят.
Ани не знают стожок зложыти,
Хто бы хотіл так тяжко робити?

Скосят комбайном-не вяжут в снопы
І нарікают, же дуже роботы.
Лемкы робили, не нарікали,
Все добру муку на хлібец мали.

А жыто мокре, не высушене,
Прудко комбайном нараз скошене.
Пересыпуют з купки на купу,
Жебы было суце на муку.

Як впечут хлібец, то не смакує,
Штоси хлібови тому бракує.
Хоц кісто было добрі замішеннे,
Біда, же жыто было недосушене!

Хміль

В загорідци біля плота
Хміль гарді вырастал.
На високий колик
Гадрі ся окручал.

Ріс на тім колику
Догоры і долину.
В літі красьні підрастал-
Колик окручал як в перину.

Лисьця хміль мал зеленіцьке-
Все был окопаний;
Бо стары газдыні
Барз о нього дбали.

Коли в літі хміль заквітал
В жолты пупочки,
Ховали ся медже лисьця
Перед дойджом пташочки.

Який він был красний,
Коли в літі заквітал
І високий колик
Наоколо хміль оплітал.

В осени квіт з нього стяли,
А лисьця опало,
Але в наступну весну
Знова вырастало.

Ріс хміль на тім колику
Долгы, долгы рокы,
Але пришла в наши горы
Страшна заверюха.

Ищи ріс хміль на плоті,
Але юж посмутніл;
Бо тот колик ся постаріл,
До землі похилил.

Нихто другий не поставил,
Бо газды не было,
Так в нашім селечку
Краса загынула.

А де ріс хміль чудово-
Осталася лука,
Ищи споткаш з той газдівки
Дагде в съвіті внука.

Але внуки не віділи
Як там гарді было,
Як лисьця зеленого хмілю
На колик ся вило.

А што очы не віділи
Тяжко уявити,
Як там было гарді, мило
В наших горах жыти.

Што Лемкы іли?

Іли Лемкы бандуры,
Компері і грулі.
Варены, печены,
Пісни і машены.

Часом обаряны,
В пецу припечены.
На рано переважні
То бывали душены.

А як іх потерли
На терлі соровы,
То з них варили
Смачны галушки.

Як впекли адзимку
В пецу на румяно,
То навет не знate
Што за ідло было.

Най дахто не думат,
Же може ся хвалю,
Бо од других Лемків
Тото само чую.

Яка была добра
Адзимка румяна,
Сьвіжым маслом
Омашена.

А ишы місили
Кісто на різанку;
Округлы опляцкы
І дрібну старанку.

Лемківски перогы
Сыром набиваны,
Маслом омащены,
Квасным молоком попиваны.

В посьці перогы
Робили з капусти,
Мастили олійом-
То не бывали тлусты.

А олій з лену-
Інчого не было,
Такє то лемківске
Тото ідло было.

І велику бочку
Капусты квасили,
Бо Лемкы капусты
Дос дуже іли.

Запражали салом
Або солонином,
А в посьці мастили
Леняным олійом.

Варили біб, горох,
Фізолю, панцакы.
Часом кеселицу,
Морков і буракы.

І ружны грибы
В гірских лісах росли,
Риджыки, сосьнякы,
Попід сосны росли.

Риджыкы квасили,
Білакы сушыли-
Так, же в зимі, в коморі
Полны діжкы были.

Цибулю і чеснок
В віночки сплітали,
Лемківски газдыні
Вшытко дома мали.

Молоко, сыр, масло
І грудка клягана,
Діжочка сыра
На зиму зложена.

І яєц дос іли,
Гусочку забили;
На осін тлустого
Барана різали.

А в зимі пацятко.
Тлуста солонина
Была повішена
На боци комина.

Хліб білий не іли-
Лем часами в съвато,
Але чорний мали,
Хоц не жили богато.

Лемкы в горах на каміню
Добрі газдували,
Тяжко робили
І не нарікали.

Іли ідло здорове,
Якє прирхтували.
Не было шыкарне,
Але не голодували.

І тепер сой радят
Де лем в съвіті жыют,
Работы ся не боят
І не голодуют.

Як хто має кавальчык землі,
То най на ні робит;
Най єй оре, сіє, садит-
Голдодний не ходит.

Робота з леном

Ріс лен на Лемковині
Покля Лемки жили в своїй країні.
На синіцько заквітал,
Буйний вітер го колысал.

Як пристал то го брали,
На луци пристерали.
Так през пару тыжни лежал
В зимні росі лен ся врошал.

Як лен был юж врошений
Зберали го дівки, жeny.
В горсти леник повязали
І під стріхи приношали.

На сонци лен высушали,
Плахту рівно розстелили.
Прайниками і кыями
З насіння обили.

Потім ищи лен сушили
В пецу на комині.
Потім терли tot сухий леник
В селі вшыткы газдыні.

Як вытерли, выгладили,
Рівно вычесали-
To tot леник рівнісіцький
В скрутки поскручали.

А як пришол піст Різдвяний,
Товди леник пряли.
Сходили ся по хыжах,
Весело съпівали.

Ставали на стільци,
Веретена фурчали.
Так газдыні і дівки
Лен на нитки пряли.

Мали тіж куделі
Званы ножанками,
To ся пряло прудше
Ніж веретенами.

В кого прядки пряли,
Там хлібом іх честували.
Треба было дуже слини,
Жебы ся нитки добрі скручили.

А вечерами знов вечірки
В єдні хыжы робили,
Там ся дівки і парібци
Вечерами сходили.

Дівки ишли з куделями-
Пряли і съпівали,
А парібци переважні
Забавы вымышляли.

А забави были ружны-
Часом надто збыткували,
Bo нібы то лем жартом
Дівкам задкы вытрепали.

А як пришли кози-братя
Жену выберати,
To было през цілий вечер
З чого ся съміяти.

То няньо зо сыном
Жену выбирали,
Кажді дівци в селі
Якисий ганч дали.

А як пришол соломяник
На білім конику,
Мал гриву і хвіст зроблены
З сивого ленику.

Тілко было съміху
Зо соломяника,
Але жебы го зробити,
То була юж штука!

Треба было знати
Штоси таке зробити,
Рівніцько соломом
Хлопа обложыти.

Были ружны съпіванки,
Были ружны забавы.
Лем як Лемків выгнали-
То забавы пропали.

Перед Різдвом Христовим
Вечірки кінчыли,
А в неділю по съватах
Забаву робили.

Од Різда до Йордану
Вечерами пряли,
През тот час вечери
Съватыма называли.

А за дня пряли
Дома і в сусіды;
Не лем самы жінки,
Бо пряли і діды.

Лем дідове пряли
Нитки міцны, грубы,
А потім з тых ниток
Крутили мотузы.

Каждий газда мусіл
Мотуз дома мати.
В літі віз припалузити,
Мотузом припяти.

Перед великим постом
Прядіня кінчыли,
Але з леном дале
Люде роботу мали.

Напрядены нитки
На файфи шпуляли.
На снувальницах снули,
На кросна навивали.

Треба было знати
Тото вшытко зробити.
Нитки прикрутити
І зачати ткати.

А як юж зачали
Полотно робити,
То мали роботу
І старши, і діти.

Полотно робили
Аж кросна скрипіли.
В ден, в вечер і в ночы-
Страшні ся съпішили.

Бо приходит весна-
Треба ярувати.
Перед Великодньом
Треба хижу спрятяти.

Як полотно выробили-
На кавальці покроili.
Прайником полотно прали,
В чисті воді полокали.

През літо полотно білили,
В ріци під лозином мочили.
На траві пристерали,
На сонci сушыли.

Так ся полотно біліло
При ріци на луци,
Як бы на траві сідило
Велике стадо гуси

А під осін полотенце
Як съніг біле было,
Аж на тото полотенце
Посмотріти мило.

Як го добрі вытягнули,
В скружки поскручали,
То полну ладу
Скружків мали.

Шыто з того полотна
Ногавкы, кошелі;
Блюзкы і фартушки,
Плахты на постелі.

І обрусы на стіл
Барз гарды робили.
Торокы вязали;
Мережкы вышили.

І в місьці тото полотно продали,
Бо леняне полотно пані купували.
Было чистіцьке, красяні выбілене,
Было натуральне, з лену зроблене.

Тепер лен не прядут,
Полотно не ткают.
Тепер ружных штучных “влукен”
Під достатком мают.

Полотно, полотно, полотно леняне,
На кроснах през Лемків выткане.
На кроснах выткане, на ріци выпране.
Полотно, полотно, полотно леняне.

Козак на білім кони

По дорозі доо селом
Коник сой цвалувал,
Сідил на нім младий козак
Шабльом вымахувал.

Коник білий, чистіцький
Черкал підковами,
Аж іскорки бліскали
Медже каменями.

Затримал ся біля студні
І зоскочыл з коня,
Старий Лемко черпал воду
Раніцько до дня.

“Чи ти бачив ту козака
На білім конику?”
-Ні, не віділ єм никого,
Пане пулковнику.

Тай вытягнул він нагайку,
Зачал Лемка бити,
Не знал старий бідачына,
Што має робити.

Ци втікати, ци кричати,
Tot бе, не перестає.
А як юж ся змучыл битьом,
To знов ся питає.

“А тепер вже бачив
Козака на кони?”
Поцвалувал доо селом
Аж з під підків полетіли огні.

Вернул Лемко ся до хыжы
І не принюс воды,
Жена ся го ззвідує:
- Ци ти може хворий?

Віннич не одповідат,
Не може повісти
І не може бідачыско
На лавку сой сісти.

І так стоїт серед хыжы,
Жена ламентує.
- Што ся стало мому хлопу,
Він оглух, не чує?

Постоял так, кус одпочал
І жені оповіл,
Як то козак на білім кони
При студни го побил.

Лемкы вікы в горах жили,
Нич никому не вадили.
Хто тамади переходил,
To бідного Лемка гнобил.

Были Німці, Австриякы,
Были Рускы і Полякы.
Ta і козак Лемка побил,
A што йому Лемко зробил?

Юж не будут Лемків бити,
Bo они пропали.
З рідных гір іх выгнали,
Села зо земльом зрівнали.

Циган

Ходил Циган берегами
Зо своїма гушельками.
Сідал в тіни під деревом
З великими конярями.

Пташок на дереві сьпівал,
Циган на гушлях пригryвал.
Яка була то музика!
Циган не жалувал смыка.

Тягнул смыком штораз виїжде,
Пташок сьпівал голосніше.
Лем сідити і слухати,
Бо Циган знал гарді грati.

Неє гушли ни Цигана,
Яворина тіж зрубана;
На котрі сой пташок сьпівал,
Під котром Циган пригryвал.

Так то вшyтко запропало,
Заросло кряками і травом.
Де Цигане ся поділи,
Котри при потоци жили?

Там хижочку малу мали,
З потока воду брали.
Там ся мыли і купали
Людям на втіху гарді грали.

Циганки діти бавили,
Жінкам в селі ворожили.
Жебы кусьцюк заробити
І в тіни сой посідити.

Грал Циган на гушлях
В цілі околици,
Чекал коли придуть
Веселы мясници.

Товди то весіля
По селях спрavляли,
А Цигане барз гарді
На гусличках грали.

Тяжче было в посьці
Циганови жити,
Бо товди не было
Де грош заробити.

Товди то Циганка
Головом крутила,
Кусьцюк виїбрала,
Кус наворожила.

Кому ворожила,
То правду повіла,
Она в цілі околици
Вшyткых люди знала.

Так собі Цигане
В свої хижы жили.
Грали гарді на гусличках
І веселы были.

Волк

На Лемковині
Помедже горами
Лежал сой волк в потоци
Медже ядлівцями.

Нихто го не віділ
В глибокім потоци,
Як выганял на пасвиско
Худобу і уці.

А волк ся сковал
За грубу ялицу
І плянувал як пірвати
Ягня або уцу.

Выгнал пастух худобу-
Пас єй на убочы,
А волкови аж ся съвітят
На барана очы.

І слина му тече,
Бо такий голоден,
Але нияк він барана
Пірвати не годен.

Бо при уцах сідит
Пес великий, губатий
І він уці од потока
Зачал одганяти.

Ци він волка віділ,
Ци він дашто чує,
Же він уці при потоци
Так добре пильнує.

Сонечко високо
Юж зачынат гріти,
А коровы до потока
Сходят воду пити.

Напили ся воды,
Ухами рушают
І якысе небезпечне
Перечутя мают.

Пастух на березі
Стрілят сой батогом,
Як бы хотіл застрашыти
Волчыска старого.

Волк сідит тихіцько
При грубі ялици,
Чекат коли зайдуть до потока
Воду пити уці.

Але пес губатий
Так уці пильнувал,
Же волк барз голоден
Нич не сполювал.

Пішол волк потоком
До густого ліса,
А там серна зо сернятком
На поляну вишла.

Скубе серна траву,
Лисьця обгрызує,
А сернятко вколо серны
Собі підскакує.

Волк вискочыл з ліса,
З-за густого кряка,
Зімал серня і го тягне
З горы до потока.

Серна смутно смотрит:
Як тово ся стало?
Ей серня перед хвильом
Вколо ней скакало.

Зіл сой волк сернятко,
Нахлептал ся води,
Люг собі при своїм камени-
Юж не был голоден.

Заснул собі смачні-
Збудил, як свитало,
Як йому в жолудку
Бурчати зачало.

Пішол він потоком,
Де пташки сьпівали,
Там пастухы в кажде рано
Худобу выганяли.

Смотрит він воколо
І очом не вірит,
Де пастухы з коровами,
Де они ся діли?

Выгнали іх, старий волче,
З іх рідного села.
Остало лем пусте село-
Никого в нім нема'.

Ты то віділ, старий волче,
Бо ты тади ходил,
Як сой газда на завої
Коники выводил.

Як пасли ся гняды коні
На зелені луци,
А в ядлівцьох сьпівали
Весело пастуси.

А когути иши до дня
Сьпівом люди будили,
А при церкви на дзвіници
Што ден дзвоны дзвонили.

Спомний собі, старий волче,
Як то все ту было,
А за єдно пополудне
Вшытко ся змінило.

Вымели з гір вшыткых Лемків-
Горы опустіли.
Волки тіж ся розышли,
Бо голодны били.

Нашы діды і прадіды
Барз тяжко робили,
Жебы собі кавальчычок
Землі докупили.

Корчували де ся дало
Кусьцьок заорати,
Жебы зерно засіяти,
Компері садити.

Тепер правлят нашом земльом
Тай онич не дбают,
Але кола мисливскы
Там сой закладают.

То земля зрошена потом,
Тяжком долгом роботом.
Нашы діды сей выкарчували,
Віками на ні гарували.

Тепер там напушат волків,
Будут на них плювати.
Будут з того ся тішти,
Будут радіст мати.

А Лемків по цілім сьвіті
Як полову розсіяли.
Най жают хоц волкы в горах,
Бо Лемків выгнали.

Бабця

Стоїт хыжка при потічку
Соломом покрита,
Жыє в хыжці сама бабця
Старенька, схилена.

Не сама там жыє-
Стару козу має.
Бабця старі козі
Так оповідає.

Была єм молода,
Гарда і весела,
Любили мя хлопці
З цілого села.

Але мі родиче
Єдного выбрали,
І того Іванка
На войну забрали.

Ховалам діточки
Як єм могла сама,
Што ден єм чекала
На моего Ваня.

Але мій Ванюсьо
Николи не вернул,
Деси там далеко
На войні загинул.

Діти мі выросли,
В сьвіт повиїджали,
Лем ту мы ся обі
В хыжочці остали.

Хотіли ня взяти
До велького міста,
Што бым там робила
І де бы-м там вышла?

Я там люди не знам,
З кым бым там радила?
Дожую ту в своїм селі,
Ту єм ся вродила.

Ту ня поховают
На нашім цментери,
Ту дзвоны голосно дзвонят
Рано ввечер на пацері.

Ту лежат дідове,
Родиче, родина;
Ту ня поховают
Помедже своїма.

Весна в горах

Сонечко wysoko
Над горами съвітит,
Білий съніг помалы
На поли ся топит.

Трава юж зачынат
Кусьцюк зеленіти,
Газдове выходят
На поле робити.

Орют свою землю,
Волы поганяют
І скыбу за скыбом
Рівніцько складают.

Сіют овес, ярец,
Рівніцько боронят
І шепчут молитву,
До Бога ся молят.

Жебы благословил
Іх тяжку роботу,
Жебы охоронил
Од граду і слоты.

Малий жаворонок
Літат над полями.
Весело сой съпіват,
Трепоче крилцями.

За гором в потоци
буки зеленіют,
А пташкы цвіркают,
Гніздочка сой виют.

На меджах чересьні
Заквитли на біло,
Якы они гарды-
Посмотріти мило.

А в саду яблінки
На ружово заквітают,
Піщолы з квіточків
Нектар выпивают.

Над ріком лозина
Низко ся схилила,
Білыма базями
Она ся окрила.

На луках діточки
Торгают квіточкы,
Бавлят ся весело,
Сплітают віночки.

Така красна весна
Осталася в памяти,
Де так жаворокок
Буде ти съпівати?

Таке ясне сонце
Не съвітит в чужині,
Съвітит оно над горами
На рідненькі Лемковині.

Выїзд до Росії в 1945 р.

Выїджали Лемки
До Росії, тай на Україну,
Залишали рідны горы,
Поля і долини.

Мріяля ся ім чорна земля,
Хліб білий і булки
І не знали што іх чекат,
Якы тяжкы муки.

І вірили делегатам,
Што лем оповіли.
Делегты “Мать-Россію”
Страшенно хвалили.

Треба было подумати,
Што там може быти;
По так страшні тяжкі войні,
Як там буде жыти?

Тоты, што ся записали
О тім не думали,
Наробили колысанок
І ся колысали.

Тоты, што ся не писали
Робили, орали,
Свою землю каменисту
Дальше обробляли.

Зробило ся замішаня
Медже родинами;
Но бо тоты страшні мудры,
Бо іхают до “Росії-Мамы”.

Вшытко брали, што лем мали,
Десят возів ладували,
Лем обдерты пусты хыжы
Они залишали.

Як до Росії заіхали,
Очи ся ім зоторяли:
Не было білых булочок,
Котры ім приобіцяли.

Зробили ся жебраками,
А были газдами;
Хтіло ся ім добробыту,
Зато выїжджали.

А граница юж замкнена-
Немож ся вертати
І треба было в колхозі
На хліб зарабляти.

Не на білий і на булки:
Жебы хоц чорного стало.
Най бы лем з голоду
В жолудку не бурчало.

Пару люди ся вырвало
Як мыши з під мітлы,
Ой, коли они ся вернули,
Якы были бідны!

І ховали ся по хыжах
Як лем они могли,
А воякы іх імали
І назад везли.

Юж не хтіли більх булок
Ани чорной землі,
Лем жыти на Лемковині
Тихіцько, спокіні.

А тепер то ружні пишут,
Же іх выганяли,
А они з великим радістюм
До Росії виїжджали.

Може дагде в околиці
До Росії выганяли,
Але од нас хто виїхал-
Добровільні ся писали.

Тоты Лемки, што остали,
То на захід іх выгнали.
На єден віз ся ладували
Решту залишали.

А тепер нас прозывают,
Москофілями называют.
Бо-зме мову не забыли,
Хоц пересълідуваны были.

Не мали-зме церкви, школы,
Не вчыли ся рідной мовы.
Чом і кому перешкаджат,
Тото рідне, так заваджат?

Де тата мельодія простіцька, весела;
Де ся подівают нашы рідны слова?
Ни то польське, ни то рускє, ни то украінськє-
Такє тата помішане: то певно лемківскє?

Баба, дідо так радили,
Мы ся од них вчыли.
Не будеме перекручати
Інакше бесідувати.

Мы в Києві не мешкали,
Але мову-зме втримали;
Хоц она лем бесіда,
Але она наша рідна.

Чого тепер того топчут,
Чого тепер Лемків не хцут?
Бесіду нашу барз не люблят,
В кождім місци з Лемків шыдят.

А де мают Лемкы ити?
Мусят ся выкоренити?
Ити в ліво, ити в право:
Вшытко єдно-юж пропало.

І сьпіванкы пропадают,
Ружні іх перекручают.
Коли хочеш іх слухати,
Часом хоче ся плакати.

Чого тата так нищыти,
Так перерабляти?
Коли старшый тата слухат
Не може поняти!

Віно

На зелені луци
Пасло дівча гуси,
Стихіцька съпівало
На милого ждало.

Чекам я на тебе
Мій милий, миленький,
Помож мі загнати
Гуси на річеньку.

Най сой выкупают
Піречка на біло,
Жебы нам під перином
Спати было мило.

А як буду мала
Зроблену перину,
Будеш ня міг взяти
Миленький за жену.

Зроблят для ня мама
Перину як дуду,
Товди ся до тебе
Притуляти буду.

Ишы мі накладут
Полну ладу лахів,
Жебы мі старчыло
През сім довгих років.

Кабаты, запаски,
Білы оплічата,
Хустки тебетівки
І тебетівчата.

Плахту і кожушок,
Керпці, черевікы,
Гальоны, пацюркы
І гарды бруслики

Коли я ся вберу,
Як буду невіста,
То буду парадна
Так як пані з міста.

Дадут мі корову
З маленькым телятком,
Пару гардых увец
І мале пацятко.

А ишы мі дадут
Дулярі і поле,
Жебы-зме были
Щасливы обое.

Так мы сой думали
І нашы родиче,
Же будеме собі жыти
Як дакы паниче.

А нас з гір выгнали,
Поле нам забрали
І зме на заході
Страшні дзядували.

Лем зме нашли стару буду,
Там-зме замешкали
І ходили-зме до ліса
Яфыры зберали.

А кабаты і запасky
В ладі сой лежали.
Як я ся в них вбрала,
То з мене ся съміяли.

I кричали за вном діти,
Же иде Циганка,
Втекла-м прудко домів
I двері єм замкла.

Плакала-м як дітина,
Барз мі смутно було,
Што-м достала на віно,
То вшытко пропало.

А то були гарды річы
I ся змарнували,
А то лем длятого,
Же нас з гір выгнали.

Не вышиєш такий бруслик
Як мы в горах мали,
Який для нас нашы мамы
До лады нам скали.

Горы наше, горы

Горы наше, горы, горы Карпаты
Перестали Лемкы за вами плакати.
Юж тых Лемків неє, котры в горах жыли,
А молоды Лемкы о горах забыли.

Горы наше, горы, горы Карпаты,
Перестали Лемкы о вас думати.
Юж тых Лемків неє, што сой в горах жыли,
Котры за горами барз долго тужыли.

Горы наше, горы, горы Карпаты,
Юж вас разпродали за марны дукаты.
За марны дукаты, за дармо роздали,
Жебы іх Лемкы юж не одвиджали.

Горы наше, горы, горы Карпати,
Не зна вас туриста пошанувати.
А вы такы красны з чыстіцьком водом,
З чистым повітром, дівочом уродом.

Горы наше, горы, горы Карпаты,
Любили там Лемкы весело съпівати.
Весело съпівати, голосно гугати,
Горы наше, горы, горы Карпаты.

Юж не буде николи

Юж не буде николи
Так гарді як было,
Юж не буде николи
Так сонечко съвітило,
Понад нашом хыжом,
Стріхом соломяном,
Де я собі жыла
З мамом і няньком.
Юж не буде николи
Ворона кракала,
На старі березі
Гніздо будувала.
Береза давно зрубана,
По хыжи сълід пропал-
Давно розобрана.
Юж не буде николи
Чересьня квитла,
Бо наша чересьня высхла.
Юж не буде николи
Нашой крутой річки,
Змелюрували єй-
Зробили потічки.
І не будут риби
В ті воді пливати,
Не можут они
Там ся утримати.
Юж не буде николи
Лен синьо заквитал
І нихто не буде
В вечер лен пристерал.
Юж не буде николи
Полотно білене

При наші ріци водом мочене.
Юж не буде николи
Так, як перше было.
Люде ся старіют-
Вшытко ся змінило.
Юж не буде николи
Такой Лемковини,
Як давно сой жыли
Знайомы родины.
Разом ся сходили
Тай бесідували,
Бо Лемкы не гуси,
Свою мову мали.
Юж не буде николи
Того, што-зме мали,
Бо што было наше-
То нам одобрали.
Юж не буде николи
Рідненького села,
Бо Лемків юж праві неє,
Тонич ім не треба.
Помаленькы затрут
Нашу Лемковину,
Лемкы там през вікы жыли,
Там мала-м родину.
Юж не буде николи
Нашой рідной бесіды,
Котром вікы радили
Наши діды-прадіды.

Голуб

Летіл голуб, летіл
Понад Лемковину,
-Принес мі, голубе,
З садочку гілину.

-Де я ти зламлю
Малу голузочку?
Неє ани съліду
По твоїм садочку.

-Принес мі голузку
З моего смрека,
Котрий ріс на луци
Близіцько потока.

-І смрека неє,
Він давно зосхнений,
Лежыт медже крячом
Вітром повалений.

-Принес мі голузку
З зеленого бучка,
Він росне в долині
Там де рівна лучка.

-І букя юж неє,
Бо букя зрубали,
А пняк і коріня
Зо землі вырвали.

А на твої луци
Пасе хтоси уці,
Неє ани съліду
По твої газдівци.

І ты юж перестан
Собі споминати,
Бо там юж не буде
Лемко газдувати.

Там загаздували
Юж інчы панове,
Взяли Лемковину,
Орють твоє поле.

І юж сой не думай,
Же то твоє поле,
Бо юж Лемковина
До Лемків не верне.

Слово Лемковина
Гнед юж запрападе,
Вшытки го не люблят,
Бо єст барз негарде.

Може і негарде-
Для Лемка наймильше,
І для його серця
Оно єст найближше.

Летіл голуб над горами

Летіл голуб над горами,
Сивы пірка тратил,
Пропала нам Лемковина-
Наша рідна Мати.

Буйний вітер пірка жене
Понад Бешкідами,
Юж ся цілком затерают
Съліды за Лемками.

Сідит голуб на ялици,
Стиха сой воркує
І о своїм ріднім гнізді
Ишы сой думає.

Очи має быстры,
Памят го не зводит,
Але він свогого гнізда
Нигде юж не видит.

Таке было гарде,
Міцно збудуване,
Бурьом, градом, заверюхом
Нераз поторгане.

Бурьом, градом, заверюхом,
Чорныма круками,
Котры прудко затерали
Съліды за Лемками.

Як хотіли, так робили,
Ишы за то іх хвалили.
Медалями обвішали
І добру заплату дали.

Орел

Літал орел, літал,
Сіл він на явори,
Смотріл наоколо,
На ліси, на горы.

Ту небо синіцьке,
Сонце ясно съвітит,
Мило на явори
Собі посидити.

Збудую ту гніздо
Медже конарями,
Буду я сой літал
Понад Бешкідами.

І буду ся смотріл
З горы на долину,
І буду я віділ
Цілу Лемковину.

Занесу я вістку
Для вшыткых краянів,
Котры жили ту од віків,
Але іх выгнали.

Повім ім о вшыткім.
Яка ту погода:
Ци сонечко съвітит,
Ци дойдж і гырмота.

Они хотят знати
О свої країні,
Хоцкі они жыют
Далеко в чужині.

Ім ся ищи сніє
Рідна Лемковина,
Де прожили млады літа
І де іх коріня.

Такой гірской красы
І такой природы,
Не стрітили они нигде
На дикім заході.

Але нич не зроблят,
Што могут зробити?
Розогнали іх по съвіті
Мусят там дожыти.

Жебы крыла мали,
То бы прилетіли
І на свою вітчызну
З горы посмотріли.

А ци єй познают-
То знак запитаня?
Бо она юж так змінена-
Не до розпознаня.

Верба

Там на горі край поточка
Росла верба зеленіцька.
Росла, росла, зеленіла,
Над потік ся похилила.

Чого с, вербо, похилена,
Як ты гарда і зелена?
Росний просто- не схиляй ся,
Жадним бурям- не давай ся.

Як я мам ся зеленіти,
Неє кому ня любити.
Лем ня ламлют, обтинают
І роснути мі не дают.

Корені вода підмыла,
Зато єм ся похилила.
Листки мої высихають,
До потока опадают.

Як мі нихто не поможе,
То высохну, милий Боже.
І николи не оджыю,
Николи не зазеленію.

Спыхают ня до потока,
А там вода барз глубока.
І поплину з коренями,
З молодым голузками.

Нихто вербу юж не спомне,
Інче дерево ту выросне.
Буде ся там красувало,
Людскє око радувало.

Ишол Лемко горі селом

Ишол Лемко горі селом
Нюс на плечы косу,
Не был він обутий-
Ишол собі босий.

Він все ходил бoso,
Косил траву рано з росом.
Покля сонце засвітило,
Піл укы скошеной было.

Тепер вшытко ся змінило,
Вшытко уновочеснило.
Юж не ходит Лемко бoso
І не косит рано з росом.

На ногу обул гумакы,
Не оминат жадной млакы.
Лем ногы го заболіли,
Гумакы го опарили.

Юж він иде на трактори,
Не ходит босий по поли.
І не косит юж руками,
Але косит косярками.

Змінила ся Лемковина,
Змінили ся люде.
Юж молодий Лемко
Косом косил не буде.

Же не ходит Лемко бoso
І не косит траву косом.
То потрібне уновочесніня,
Але Лемки забывают, де є іх коріня.

Може і не хотут
Они о тім знати,
Одкаль ся выводят
Іх отец і мати.

Мовы ся не вчыли-
Юж не бесідуют.
А хто ишы бесідує-
То ся з нього съміют.

Треба добрі знати
Мовити, гадати,
Але треба тіж ся вчыти
По-нашому бесідувати.

Нич бысте, Лемки дорогеньky,
Біdnіщи не были,
Як бысте ся прадідівской
Бесіды навчыли.

Але як “ы” не любите,
То ся юж не вчыйте.
Бесідуйте граматичні
І богато жыйте.

Бо Лемки през вікы
В своїх горах жили.
Жили они бідно-
Богаты не были.

Зато были веселы,
Красыні сой съпівали.
І од діда-прадіда
Все сой бесідували.

Моя Лемковино

Моя Лемковино,
Хто тебе не віділ
І тя не памятат-
Tot тя не споминат.

А хто там пережыл
Лем хоц пару років,
Tot тя не забуде,
Жебы і барз хотіл.

Бо ты была добра,
Як мати для діти.
Як тебе забыти,
Як тя не любити?

Маму ся споминат
През ціліцькє жыття.
Ты, моя Лемковино,
Ты-с не до забытая!

Хто ся там народил
І о тобі забыл:
To чловек студений-
Серце ма як камін.

Бо як мож забыти
О рідненькім краю,
О своїм дітињстві-
Свої обычай.

А як придут съвата
В далекі чужыні,
Споминаш Съватий Вечер
В горах на Лемковині.

Tot съніг білісіцький
І тоты замети.
Писк діти при студни
Як ся ишли мыти.

Воды промерзнутой
Зо студні черпнули,
І діти, і старши
Під колибом ся мыли.

Такы были в горах
Лемків обычії,
Запропали на вікы
І ся не вертают.

Кому тепер потрібны
Нашы обычай?
Коли діти з внуками
До теплих країв выїжджают.

Там ся выкупают,
Там іх сонце пече.
Там мают голидей,
А не Съватий Вечер.

Вернут опалены
І задоволены.
Лем кошени будут мати
Моц выпорожнены.

І так мине Съватий Вечер,
Як бы го не было.
На чужыні з Лемковины
Нич ся не лишило.

Родина

Село, село,
Рідне село.
Жыло ся в нім
Все весело.

Хыжа при хыжы,
Посьціль, стежына,
Там ся сходила
Разом родина.

Разом робили,
Разом радили,
Разом съпівали
І ся гостили.

А часом пришла
Смутна година,
Разом плакала
Ціла родина.

Де была хыжа-
Росне тернина,
Юж запропала
В съвіті родина.

Што рік заквитат
Біла тернина,
Лем ся не вертат
Зо съвіта родина.

Она не вертат
І ся не верне,
Юж ся родина
Разом не зыйде.

Як я ішол Лемковином

Як я ішол Лемковином
Так єм собі думал,
Як я на високі горі
Дерево єм рубал.

Рубал я дерево
На високі горі,
Аж тріски летіли
В долину по полі.

Рубал я дерево
Острим топориком,
Трісочки спливали
В долину потоком.

Зелены ялиці,
Густу яворину.
Мило сой споминам
Рідну Лемковину.

Ліс нам вирубали,
З хыжы нас выгнали,
Котру мої нянько
Для ня збудували.

А тепер єм старий,
Сіджу в Америци
І сой припоминам
Зелены ялиці.

Бо ту ялиці неє
І чистіцької води,
Котру черпал єм зо студні,
Як єм быв молодий.

А сусідка приходила
Зо студні воду брати,
Я єм і помогал
Воды начерпати.

При студни-зме постояли
І пожартували,
А вечером в садочку
Весело съпівали.

Неє нашой студні
І неє сусідки,
Лем крутят ся коло мене
Ищи стары кітки.

Ходят коло мене,
До них бесідую.
Не думайте, же неправда,
Бо я не жартую.

Така то єст старіст
Далеко в чужыні,
Ни сусіда, ни близкого-
І не маш родины.

Старий край

Пришла така мода
В кінци дев'ятнадцетого віку,
Же виїжджали молоды Лемкы
На заробок в Америку.

Тяжко там робили,
Дулярі складали,
Декотры вернули-
В більшості остали.

Од часу до часу
Листа написали,
Декотры то навет
Писати не знали.

Разом ся сходили,
Разом сой радили.
За своїм родином
Они барз тужыли.

Старий край свій споминали,
Бо так його називали.
Споминали свої горы,
Не забыли іх николи.

Там ся тіж женили
І діти ховали.
Іх діти о старім краю
Так юж не думали.

Ходили до школы,
Не вчыли ся своїй мовы.
Не була ім потрібна,
Часом була невигідна.

Старий край і Америка-
То була пропаст велика.
Европляны не літали,
Телефонів люде не мали.

Стары Лемкы юж одышли,
Діти по съвіті ся розышли.
Внуки ся застанавляют,
Якы они назвиска мают.

Ани польськы, ани рускы;
Не ангельскы, не франузкы.
Хто знає одкаль наш дідо
Приплыл в туту Америку?

Несе кого ся зъвідати
І незнати де глядати.
Одкаль они ту прибыли,
Чыї они діти были.

Запропало дідів слово,
Пропала родина.
Хотят знати, а не знают,
Де єст іх коріня.

Глядают на мапах
Того Старого Краю,
А же они з Лемковини-
Нич о тім не знают.

Глядают в Росії і на Україні,
Хоц іх корені на Лемковині.
Коли слово тото внет пропаде
То Старий Край нихто не найде.

Зо Старого Краю нич не остало,
Вшытко заросло, вшытко пропало.
Де ты тепер найдеш, внуку, коріня,
Коли ся розтрясла по съвіті родина?

Лемко в Америци

Як єм был ищи молодий
Няньо гварят: Ид за воду
Кусьцьок гроша заробити,
Треба ґрунта докупити.

Бы-с был газдом, не бідаком,
Жебы-с хыжу покрыл бляхом,
Жебы вода не перетікала,
А на сонци ся блищаала.

Нич єм на то не одповіл,
З мойом милом ся умовил,
Жебы на ня почекала,
Же як верну, буде-м пара.

Няньо шыфкарту купили,
На шыф мене одправили.
Поплынул єм в Америку
Де дулярів ест без ліку.

Так єм лишыл Лемковину,
Пожегнал свою родину.
Так єм лишыл мою милу,
О котрі я все снию.

В Америци тяжко-м робил,
На забавы єм не ходил.
Жебы гроша ощадити,
До миленькой ся вернути.

Снила мі ся мила моя,
Же мы маме фалат поля.
Квіточки собі торгаме
До себе ся притуляме.

Же сідиме при потічку,
Смотриме ся на водичку,
Як сой плыне по каміню
І блищыт в сонця проміню.

Теплий вітерец подуват,
А над нами пташок съпіват.
Мила красна як ружичка,
Чорни очка, білыш личка.

Так я того вшытко віділ,
Лем нич єм не предвіділ.
Пришла война до Європы-
В Америци дос роботы.

Я юж роблю на дві шыхты,
Складам дулярі до купки.
Як верну з дулярами,
Буду газда над газдами.

А по войні юж нич з того,
Мила пішла за інчого.
Роки прудко проминали,
Старом дівком бы єй звали.

Няня з хыжы гет выгнали,
А землю ім одобрали.
Вывезли іх на чужыну,
Завластили вітчyzнину.

Я юж не мам де вертати,
Треба буде ту зостати.
Тай робити в фабрици
В ті богаті Америци.

Так мі жыття пролетіло,
Часом мі барз смутно было.
Дожыл єм пенсийного віку
І шаную Америку.

Раз єм собі так подумал:
Треба горы навісіти.
Треба своє рідне село
На старіст відіти.

Пішол єм до склепу,
Купил єм валізку;
Кус єм річы запакувал-
Юж єм на льотниску.

Сіджу в европляні,
Смотрю на долину
І юж виджу пред очами
Нашу Лемковину.

Виджу горы, виджу ліси,
Виджу рідне село,
Дем пережил млады рокы-
Сыпівал єм весело

Виджу річку з чистом водом,
Што все быстро плынула,
Де колиси моя мила
Полотно білила.

Чую, як пташки сьпівают
В гніздочку на ядлівци
І зозулю, котра кукат,
За селом на гірци.

Чую, як дзвоны дзвоняят
На горі в дзвіници,
А іх голос ся носит
По цілі околици.

А я лем ся кусьцьок здримнул,
Вшытко мі ся снило,
Але давно в наших горах
Направду так было.

На льотниску барз ся съпішу,
Валізку одберам,
Выпожычыл єм там ауто
І в горы сой іхам.

Дорога дос добра,
Іхам без проблему
І ся съпішу доіхати
За видна до дому.

Кус єм ся задумал,
То юж Лемковина;
Але она юж не така,
Яка ся мі снила.

Скрутил єм на путик
До густого ліса,
Де дорога провадила
До моего села.

Лишыл єм ту ауто
На малі полянци
І иду сой стежком,
Де ходят туристы.

Иду сой поволи-
Ни села, ни люди,
Ци я часом пред вечером
В лісі не заблудил.

Иде стежком двоє люди-
Стал єм ся зъвідати,
Ци бы могли мі до села
Дорогу вказати.

-Ні, вы пане, не заблудили,
Вы добрі идете,
Але ту жадного села
Юж вы не найдете.

Тото село, што глядате,
То ту давно было,
Як видите, оно цалком
Лісом юж заросло.

Я юж старий, не молодий,
Голову мам сиву
Але того, што ту виджу
Нияк не розумію.

Иду дальше том стежыном,
А ту мала поляна:
О Боже мій, наймилійший,
Ту церков стояла.

А обік дзвіница
В ні дзвоны дзвонили.
Ци ся тоты дзвоны
На сонци стопили?

Роззерам ся наоколо-
В кряках крест схылений.
О, то цментір нашых дідів
Крячом зароснений.

Пташок сідит на дереві
І весело цвіркат,
Боже мілий, лем тот пташок
В ріднім селі витат.

Неє жадной хыжи,
Ни орного поля
І не найду, хоц бым хотіл,
Де стояла хыжа моя.

Южнич не познаю,
Што-м хотіл познати;
Де ходил єм з мойом милом
Орішки торгати.

Ани єм не нашол
За селом долину,
Де ходил єм з мойом милом
Зберати малини.

Мотилі літали,
Пташочки сьпівали,
Мы молоды, розсьміяны
Малины торгали.

Ани єм не познал
За селечком гірку,
Де палили-зме на Яна
Вечером собітку.

Собітка горіла,
Горы освітляла,
А молодіж при собітці
Весело съпівала.

Так єм сой походил
По ті узкі стежци,
Лем спомини ся остали
По наші газдівци.

Ішол єм долину,
Слези мі капали,
Остатні проміння сонця
Стежку освітляли.

При ауті єм спочнул,
Ворона кракала,
Она мене з рідним селом
На вікы жегнала.

Тото, што єм віділ,
Не можу поняти,
Як можна так церкви, села
Зо земльом зрівнати?

I люди выгнати
З іх рідного села,
Котры тяжко будували
Свої власны гнізда.
Што за нищытеле
На тім съвіті жыют?
Єдни роблят і будуют,
А други руйнуют.

Так нам зруйнували
Рідну Лемковину!
Одіхал єм з величым жальом
В далеку чужыну.

Море

Море, море, синє море,
А за морьом вельке горе.
Треба робиць в фабрици
В ті богаті Америки.

Сут дулярі, але в банку
Замкнены аж на три замки.
А там ключы не доробиш,
Маш дулярі, як заробиш.

Нелегко ёст зарабляти,
Лекше в склепі іх выдати.
А до того картом платиш
І барз прудко грошы стратиш.

Американ ёст богатий,
То най він сой картом платит.
Емігрант як не рахує
До выплати му бракує.

Така ёст правдива правда,
Хоц дос смутна і негарда.
Неё грошы на улици
В ті богаті Америки.

Але так ёст на тім съвіті-
Люде хотят ліпше жыти.
І од віків-віка-віку,
Люде идут в Америку.

Америка, Америка

Америка, Америка-
Не для вшыткых добра.
Єдны жыют, веселят ся,
Других зідат журба.

Єдны жыют в вельких домах
І іздят аутами,
Други бідны і голодны
Спят попід мостами.

Америка, Америка-
Велика, богата,
Але то вшытко чужына-
То не рідна хата.

Але никто в то не вірит,
Жебы там было бідно;
Бо од давна так приято,
Же там жыти выгодно.

Давно люде з Європы,
Молоды, здоровы,
Приїжджали в Америку-
Робили як волы.

Тепер юж ся Америка
Змеханізувала,
Але брудна, тяжка праця
Емігрантам ся осталла.

Роблят в сьвата і неділі
На нич не зважают,
Так през ціле жытия
Моргічы сплачают.

То за хату, то за ауто,
За школу для діти,
Так емігрант в Америци
Мусит сой радити.

Ціле жытия в Америци
Робит тяжко в фабрици,
Так до пенсії ся доробит,
Лем же товди ледво ходит.

Болят ногы, болят руки,
Пішли з дому діти, внуки.
Не будут жыти з дідами-
Они сут Американами.

Не мают о чім радити,
Не можут ся зрозуміти,
Бо тепер люде молоды
Нич не цінят, лем выгоды.

Дідо з бабом жыют сами-
Тіж сут Американами.
Загорідку сой копают,
Старий край свій споминают.

В краю, хоц было бідніще,
Але было веселіще.
Мал єс діти і сусідів,
Помагали собі в біді.

Тепер не маме никого,
Вшыткы чуджы наоколо.
Ту-зме жытия пережыли,
З ничым-зме ся ту не зжыли.

Нес юж што споминати;
Вшытко ту ся позміняло.
Юж в нашім старім краю
Вшытко запропало.

Чужына

Идеш до парку, до зеленого,
Люди там дуже- не знаш никого.
І хоц бы-с хотіл бесідувати,
Нее до кого ся одозвати.

Сідиш на лавци, книжку почыташ
І наоколо ся поозераш.
Ходят там люде, штоси думают,
Зо собом не радят, бо ся не знают.

А о чім тоты люде думают?
Каждий ту пришол з інчого краю.
Інча культура, інchy обычаї,
Преружна мова, інакше ся вберают.

Чловек ходит улицами,
Мешкат в великім місьці.
Але чує ся так самітний,
Як бы заблудил в лісі.

В лісі заблудиш- та деси выйдеш,
Прудше ци пізніще дорогу найдеш.
Ту ты жыєш долги рокы
І ся тратиш в ті темници.

І чым ближе до старости
Вшытко наоколо тя зlostит.
Тай думаш о своїм краю,
Же там было, так як в раю.

Были сестры, были браты
І кумове, і камраты.
Было з кым сой порадити,
Часом навет посварити.

І так вшытко в собі дусиш,
Так дожыти чоловіче мусиш
Од часу до часу дагде телефонуєш,
То ищи свою мову почуєш.

Чого Лемкы на чужыні?

Чого Лемкы на чужыні?

-Бо іх з гір выгнали.

Кому тоты бідны люде

В горах заваджали?

Не ма Лемко краю,

Не ма вітчyzни.

Ма чисте сумліня,

Але жыє на чужыні

Лемкы Лемковину

В карты не програли.

В корчмі не пропили

І не прогуляли.

Чом забрали нам ріднину,

Бідны горы і каміня?

Певно того нам жалували,

Же-зме чорний хлібец мали.

Тепер наша вітчyzнина-

Там де хлібец іме.

Не маме нич до страчіня

І ся не журиме.

Жыют Лемкы по цілім съвіті

Юж тяжко іх зрозуміти.

Бо де в якім краю жыют

Таком мовом бесідуют.

Лемкы ся розлетіли,

З ріднини іх вывластили.

Але і тоты, што свої краї мают,

За границями ся вынародовляют.

Тых неє што жалувати,

Они хотят добрі мати.

Для них ближша єст чужына

Ніж рідна мова, рідна країна.

Од никого не просили,

Сами-зме собі радили.

Тяжко в горах працували,

Сами собі помогали.

Лемкыня

Ишла Лемкыня гряды полоти,
А при ні ишла громадка діти.
Вшытки веселы і розсьміяны
Ишли на поле кус недоспаны.

Там ся бавили, глину місили,
Кус помагали, кусьцьок псотили.
Як ся змучыли то і заспали
Медже грядками в зелені траві.

Никого то не дивувало,
На Лемковині всяди так было.
На поли діти в плахті колисали,
Мамы діточки при собі ховали.
Але Канада, край преображеній
Ту дітинку несе на плечах мати.
В руци несе торбу, під пазухом возик
І на долину, і на гору по сходах ходит.

Хто то не віділ, той не хце вірити,
Же ту в Канаді може так быти.
Діти невыспаны зрана будити
І до роботы так ся съпішти.

Так емігранте мучат ся по съвіті
І не лем сами- мучат свої діти.
Не мают родины, никого близкого,
Мусят сой сами радити.

Плыне вода

Плыне в ріци быстра вода
Далеко до моря.
Лемкы в горы не повернут,
Бо така іх доля.

Розлетіли ся по сьвіті
Так як птахи в літі.
І далеко на чужыні
Мусят гнізда вити.

Єдны виют в полі,
Інчы в густім лісі.
А декотры сой вывили
В великім місьці.

Пташки разом ся злітуют,
До себе цвіркают,
Лемкы ся не розуміют,
Бо ружні гадают.

“Ватра” в Ждыни 2005 р.

Над горами темны хмари,
А над лісом дым ся стелит,
Вшытко тoto на погоду
Дойджову ворожыт.

Але Лемків не одстрашат
Дойдж ани сонечко,
Они іхают на Ватру
В рідненькє селечко.

Іхали днями і ночами,
Аутами, автобусами,
І тішат ся, же вернули
До рідненької мамы.

Іхали здалека,
Кусьцьок ся змучыли,
Смотрят на рідненькы горы,
Серця ся ім розвеселили.

Посідали на беріжку,
Смотрят на долину,
Тай нияк не познают
Рідну Лемковиную

Встали, ходят як боцаны,
Чогоси глядают,
Але нияк свого гнізда
Они не познают.

Высхли вербы при дорозі-
Лозина при ріци,
Высхли букы при потоци,
Смерек на убочы.

Высох ярок і потічок-
Де рыбы плывали;
Чого тоты яркы
Так повышали.

Не квітне квітя на луках,
Поля не ораны,
Колиси они жытом, вівсом
Были засіяны.

Лемковино, Лемковино,
Як Ты ся змінила!
Так, як люде постаріли
І Ты-с ся встаріла!

Давно люде ся старіли-
Ты-с ся не зміняла,
Як ружа на загороді
Красьні-с заквитала!

Не маш Ты юж такой красы,
Як ё-с давно мала,
Як я Тебе в молодости
Сой запамятала.

Посідили Лемкы три дни
На Ватрянім поли,
Одіхали на чужыну,
Залишили горы.

Лем ім в серцях остал смуток
І кусьцьок радости,
Же віділи рідны горы
Ишы раз в старости.

Осталася нам Лемковина

Осталася нам Лемковина
Юж лем на папери,
Лісом крячом заросли
Наші рідні гори.

Поросла по горах
Коляча тернина,
Неє кому позберати
На полі каміння.

Перешло піл віку
І друге перейде,
Товди нашу Лемковину
Юж нихто не спомне.

А там така краса:
Береги, бережки,
Потічками спливат вода
Аж до крутой річки.

Лемковино мила,
Яка-с красна була!
Докля Лемкы в горах були
Сьпівом Тебе веселили.

Сьпівали там пташки,
Сьпівали там люде,
Юж неє там веселости
І такой не буде.

Юж неє тых люди,
Котры там сьпівали,
Котры ружны сьпіваночки
В памяти все мали.

Запропала Лемковина
І юж не оджыє,
І Лемкы ся там не вернут,
Бо Лемків юж неє.

А tota горсточка
В съвіті розсіяна,
Пропаде як роса
Сонцем огрівана.

Може там даколи
Туриста заблудит
І однайде съліды,
Же там жили люде.

Історики зачнут
Тіж дебатувати
Одкаль то цментері
Могли ся там взяти.

А там в горах Лемкы
Долги вікы жили,
Лемків выгнали
Села спустошили.

А чым тоты Лемкы
Так страшні згрішили,
Же іх до кореня
Вшыткых погнобили.

Слухали ціарів
Якы там рядили,
Але і так страшні
Певно завинили.

Одкаль-зме ся в горах взяли
Навет вчены не збадали.
В Карпатах наше коріня,
Там єст наша вітчyzнина.

Хоц мова наша ружна-
Неє чого ся встыдати,
Можеме зо Славянами
Все ся збесідувати.

Може з нас і зберанина:
Камін, вода і тернина.
Як зложыти тото до купы,
То не сут то люде глупы.

Уцтивы і працьовиты,
Не пют дуже оковити.
Бідно жыли, гарували
І так комуси заваджали.

І гнеска нас не всі люблят
З нашой мовы кепкы роблят.
А она єст така красна,
Бо не чуджа, але власна!

Хто лем хоче, най ся съміє;
Лемко най сой бесідує!
Свойом мовом і словами,
Якых навчыл ся од мамы!

Мова

През долги столітя
Лемки в горах жили
І своїм лемківським мовом
Они сой радили.

Нич єй не зміняли
І не прикрашали,
З покоління на покоління
Переказували.

Вшытки мы-зме Лемки,
Лемківська родина,
То і я єм Лемко,
Бо-м з того коріння.

Я тіж бесідую
Хоц кус перекручам,
Як дашто зълі повім
То решту досьпівам.

Хоц кус буде съмішні,
Але по-лемківськы,
Дідо з бабом радят
Так собі до гнескы.

То і я так думам,
Же сой радил буду,
Лемківську бесіду
Нигда не забуду.

Бо она дідова
І она бабина,
Так радили предки,
Так радит родина.

Дахто ся з ней съміє,
Же не граматична,
А інчы повідят,
Же єст така съмішна.

Хоц не граматична,
Для дакого съмішна:
Шануйме ей Лемки-
Она наша рідна!

А што рідне- то дороге,
Треба шанувати,
Бо як мову забудеме-
То на вікы пропадеме.

Рано

Рано, рано, як лем свитат,
Під виглядом пташок съпіват.
Носит пірка в дзюбочку,
Выстелят мягко в гнізочку.

Бо пришла юж весна красна,
Сонце ясно съвітит.
Не хоче ся і старому
Юж в хыжы сідити.

А пташки літают,
Весело цвіркают.
Юж лем пташки чловекови
Жыття звеселяют.

Сонце ясно съвітит
Ищи не загмлене.
Тяжкым смогом і газами
Неє заставлене.

Так ту долго не буде
Ясніцького неба,
Лем ся зробит кус тепліще
Заставит го хмара.

Ту змеханізували
Вшытко, што лем можна,
Тай юж праві неє
Съвіжого повітря.

А далеко на півночы
Ищи съвіжый вітер дує,
Але зідят тя комары,
Тай спокою неє.

Але то Канада
Выхвалена в съвіті,
Як ту люде жыют,
То треба відіти.

Такы квітки, як ту квитнут,
При хыжы на городі,
На Лемковині квитли
В потоци при воді.

Нихто іх не садил,
Нихто не пильнувал,
Съвіжый вітер іх колысал,
Дрібний дойдж підливал.

То была натура
З небес Лемкам дана,
Але она юж знищена,
На вікы забрана.

Дівка я сой, дівка

Дівка я сой, дівка
З лемківського села,
Молода, вродлива
І все єм весела.

Красьні сой засьпівам
І все єм весела,
Люблят мене хлопці
З ціліцького села.

І не лем з нашого
І зо сусіднього,
Але я лем можу
Выбрати єдного.

Жебы то мі дали
Хоцкі двох выбрати:
Єден бы был бідний,
А другий богатий.

Бідний бы ня любил
Цілима ночами,
А богатий возил
Модныма аутами.

Бідний бы колисал
Нашы малы діти,
Богатий зараблял,
Жебы ня прибрati.

Обута бым была
В модны черевічки,
Вберала бым ся
В короткы спіднички.

На голові сой носила
Капелюх з ружами,
Жебы ня было видно
Помедже мужами.

Як бым так ходила
Вбрана по селі,
Заздростили бы мі
В церкви і в костелі.

Лемкыня не може
Такых думок мати,
Лемкыня не може
Без роботы жити.

Лемкыня потрафит
Корову здоїти,
Гарді ся врати
І до бюра піти.

І в хыжы попряче,
І хліб добрий впече,
Перед жадном роботом
Лемкыня не втіче.

І зато Лемкыня
Не єст доцінена,
Бо тяжко працує
І все єст змучена.

Вбер ся дівчино-
Ид потанцувати,
Молодіст промине-
Будеш жалувати.

Бо нашы бабусі
Тіж тяжко робили,
Весело съпівали,
На танці ходили.

Старий Лемко

Вродил ся Лемко
На Лемковині,
Пережыл дітиńство
При свої родині.

Пас він там гуси,
А потім коровы,
Там в ріднім селі
Ходил до школы.

Мал товаришів-
Разом бетярили,
В круті ріци,
Рыби ловили.

Там він пережыл
Дітиńчи рокы,
Там він озерал
Гірськы потокы.

Там в тых потоках
Вода черчала,
Так сой стихіцька
Штоси шептала.

А він то слухал
І лежал на траві,
Хоц товди хлопец
Был ищи малий.

І він сой думал:
Ой, як ту мило,
Жебы так завше
Ціле жытя было.

Мріяня хлопця
Ся обірвало,
За єден ден
Вшытко пропало.

І він дорастал
Юж на чужыні,
Не в ріднім селі
На Лемковині.

Не мал товаришів,
Не мал рідной школы,
Не было крутой річки
Ани рідной мовы.

Він як бы забыл
О Лемковині,
Але то остало
Деси в середині.

Жыл на заході,
Там ся дораблял
І о своїх горах
Часто собі думал.

Там были горы,
А ту є рівнина,
Там было наше-
А ту є чужына.

Там были луки
З преружным зільом,
З красныма квітками,
Пахнячым кмином.

Як ту порівнати
Горы zo заходом;
Гірськы студенькы
З чистіцьком водом.

Часом йому там
Барз смутно было;
Хотіл ся вернути-
Гроши не было.

Хыжа розвалена,
Земля разпродана;
Неє газдівки
Моего няня.

Треба дожыти ту на заході,
Тай юж забыти о чисті воді.
На вакациї в горы іхати,
Де было наше- дітом вказати.

Ходят по горах
Діти і внуки,
Дідо вказує
Де бывали луки.

Ту єм пас гуси,
А там коровы,
Там бывала студня
Біля дороги.

А там на гірци
Бывала капличка,
Гарда мурувана,
Мала, невеличка.

Дівчата квітки торгали
І до каплички ставляли.
Там-зме з няньом на луци
Коні припинали.

Сіл сой Лемко на камени,
Капелюх положыл на земли.
Так сой смотрит наоколо:
Де ся діло село його?

Де ся вшытко поділо,
Вшытко крячом поросло.
Што я тепер вкажу внукам?
Ядлівці роснут по луках.

Внуки діда ся зъвідали,
Так собі жартували:
Вкажте діду тоту хыжу,
Де-сте підрастали.

- Ой діточки, мої милы,
Неєнич юж з мойой нивы.
То, што тепер вам покажу,
Я з памяти не вымажу.

Вы сой то не уявляте,
Як ту гарді было
Зелений сад, нова хыжа,
Весело ся жыло.

Сын розуміл свого няня,
Смотріл ся в долину;
Як то тяжко одіджджати
Йому на чужыну.

Ту сянич юж не остало,
Съліду ниякого;
Неє де ту розложыти
Шатра маленького.

Няньо повідають: нову хыжу мали,
Сипанец, певницу, де компері тримали.
Боже милий, Боже, чого так зробили?
За што люди так згнобили.

Тото, што ся стало-
Юж ся не одстане.
Што ту наше было-
До нас не поверне.

Села ближе міста
Сут позаселяны,
А дальше од сьвіта
Давно зрозвалины.

А наша земличка
Заросла кряками
Денегде по горах
Буйными лісами.

А ліси паньтвовы,
Бо чыї бы были?
Іх юж одобрали-
Іцы мы там жыли.

Хто ліс oddаст Лемкам
Хоц бы де писали?
Де ту найти на то писмо,
Зашто іх выгнали.

Старшы юж одышли
І дале одходяц.
Нашы внуки юж не знают
Одкаль ся выводят.

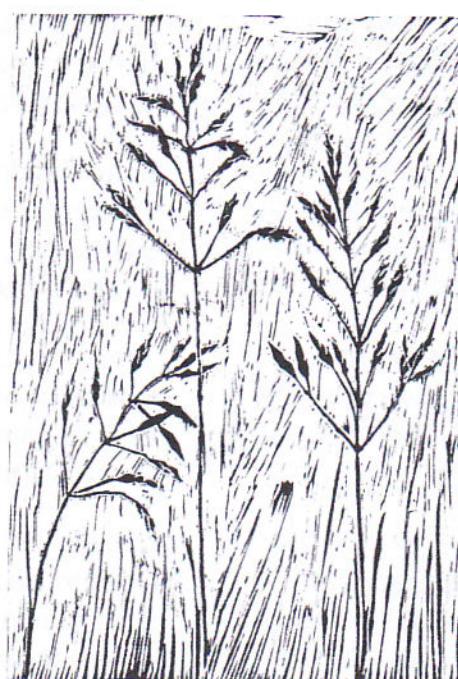
Внуки за горами
Тужыти не будут,
Розіхали ся по съвіті
І там жыти будут.

А тата горсточка,
Котра в горах жыє
Може през даякий час
Мову не забуде.

Може ся утримат
З єдно поколіня,
Перше ци пізніще
Лемковина згыне.

Може дахто повіст,
Же зълі Лемкам жычу.
Ні, мої дорогы,
Я так тото виджу.

Каждий тото вшытко
Кус інакше видит.
Нарід розсіяний
Недолго выстоіт.

Молодий Лемко

Лемко я сой, Лемко
І Лемком сой буду,
Свого діда мову
Нигда не забуду.

Добрі бы то было
Кус языків знати,
Але пра-дідівский
Тіж не забывать.

Бо як забудеме-
То нас юж не буде,
Треба памятати,
Же Лемки тіж люде.

Знают засьпівати,
Знают танцувати
І потрафлят на газдівках
Тяжко працевати.

Лем же вышло з моды
Земличку орати,
Волят дагде на чужыні
Дахы смолувати.

Там неє выбору,
А робити треба,
Там ти нихто дармо не даст
Кавальчыка хліба.

Я собі так думам,
Же ту незълі жыти,
Чистой воды зо студенькы
Можна ся напити.

А де ся напете
Такой чистой воды?
Лем на Лемковині
Лемкове молоды.

Не думайте собі,
Же ту фантазюю,
Я на Лемковині
Ишы загаздую.

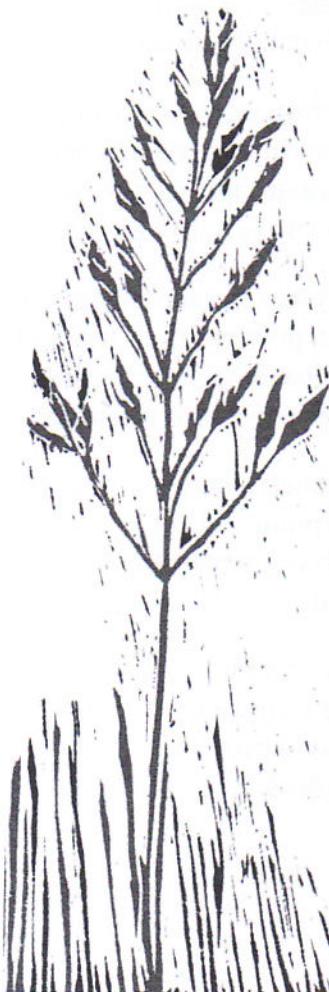
Бо мій дідо газда
З пра-прадіда били
І николи в горах
Голодны не били.

Я юж іхам аутом,
Іжджу на трактори,
А часом сой поцвалую
На кони по полі.

Часом собі думам,
Што бым хтіл робити,
Же кавалец ліса
Мушу зasadити.

Посаджу кавалец ліса
На наші кустрици,
Будут рости там смерекы
І буйны ялиці.

Буду собі пас худобу,
Пташок буде цвіркал,
А я буду в своїм лісі
Грибы собі зберал.

Сонечко ту ясне,
Повітря чистіцькє,
А небо ту синє,
Синє, синіцькє.

I буду сой съпівал
Тихым голосиком,
Голос буде летіл
Доторы лісиком.

Голос буде летіл
Аж понад Бешкіды,
Там його почують
Діди і прадіди.

I так подумают-
Та то наш внук съпіват,
Він нашу бесіду
Ищи не забыват.

Радте Лемкы так як хцете
I як потрафите,
Але з рідной прадідівской
Вы ся тіж не съмійте.

Бо негарді, не выпадат
З дідів ся съміяти,
Історичны стары буквы
З бріхатым “ы” забывати.

Піду я до церкви,
Богу ся помолю,
Жебы і для Лемків
Він дал ліпшу долю.

Вертай, Лемку

Вертай, Лемку, на Лемковину,
Бер зо собом родину.
Збудуй там хыжку хоц невелику
І там дожывай своего віку.

Мало з того ся остало,
Што старых газдів памятало.
Описуй ядлівці, бучки, тернину,
Описуй красну нашу Лемковину.

Такого скарбу не найдеш в съвіті-
Можеш барз далеко европляном летіти.
Такой дівочай красы як Лемковина
Юж ты найдеш лем в споминах.

Бо такий місяц і такы зорі
Юж не засьвітят тобі николи.
Лемковино, зоре ясна,
Чогос для своїх люди згасла?

Сонечко съвітит на цілім съвіті,
Сіє тепле проміня.
Для Лемка в горах было горяче,
Бо там сут його коріня.

Сусіде

Люде, люде дорогенъкы,
Вы в Бога вірите,
До церкви ходите.
Чом вы себе огваряте і ненавидите?

Зо заздрости, ци zo злости
Єдны других не люблят?
Не могут ся погодити
І в згоді сой жыти.

Лемків єст барз мало
На тім Божім съвіті,
Повинни-зме ся любити
Як маленькы діти.

Давно люде в селі жыли,
Хыжа при хыжы стояла,
Але сусідка zo сусідком
Все бесідувала.

Тепер пару родин в селі-
Вшыткым штоси не пасує.
Люде, люде дорогенъкы,
Чого вам бракує?

Вшытко мате, што лем хцете
І не бідно сой жыєте.
Не сварте ся, не гнівайте,
Лем вы собі помагайте.

Заселяйте рідны горы,
Жыєте на свої ролі.
Там де згода- вшытко зросне,
Де незгода- прудко зосхне.

Жыйте так, як наши предки
Давно в горах жыли,
Хоц ся часом сперечали,
Все собі пробачыли.

Не оставме гнів по собі,
Най нас кождий спомне добрі.
І най съвічку нам засъвітит,
Бо мы вшытки Божы діти.

Лемковина

Лемковина- зелена перлина,
Лемковина- густа смеречына.
Лемковина- зелена кустрица,
Лемковина- смерек і ялица.
Лемковина- зелена бучына,
Лемковина- буйна папортина.
Лемковина- коляча тернина,
Лемковина- дрібніцька лозина.
Лемковина- зо съпівом, з пташками,
Лемковина- з буйними лісами.
Лемковина- скалы і потоки,
Лемковина- студеньки глубоки.
Лемковина- меджы з ягодами,
Лемковина- зрубы з малинами.
Лемковина- земля заорана,
Лемковина- зерном засіяна.
Лемковина- пахняче зіля,
Лемковина- смуток і весіля.
Лемковина- съвіжий вітер дує.
Лемковина- в ночы там волк выє.
Лемковина- лісы з грибами,
Лемковина- рікы з рыбами.
Лемковина- горы і долины,
Лемковина- вода з солотвины.
Лемковина- жаба на камени,
Лемковина- гадюка в тернині.
Лемковина- небо синіцьке,
Лемковина- сонце ясніцьке.
Лемковина- косаре з косами,
Лемковина- дівчата з серпами.

Лемковина- дрібний леник брали,
Лемковина- в вечер пристерали.
Лемковина- полотно виткали,
Лемковина- на ріци прали.
Лемковина- мотилі літали,
Лемковина- діти іх імали.
Лемковина- церков в кождім селі,
Лемковина- при церкві цментері.
Лемковина- хыжы деревяны,
Лемковина- стріхи соломяны.
Лемковина- студня з чистом водом,
Лемковина- стаянка з худобом.
Лемковина- морозы іскристы,
Лемковина- кермешы, одпусты.
Лемковина- сънігы по коліна,
Лемковина- при столі родина.
Лемковина- санкы малюваны,
Лемковина- коники з дзвінками.
Лемковина- возы з пілкішками,
Лемковина- хлопи розсьміяны.
Лемковина- на гушельках грали,
Лемковина- прудко танцували.
Лемковина- чистіцьке повітря,
Лемковина- земля наша рідна.
Лемковина- глина і камені,
Лемковина- там нашы корені.
Лемковина- казкова країна,
Лемковина- Лемків вітчyzнина.
Лемковина- квітом засіяна,
Лемковина- Лемкам одобрана.

Съміют ся з мене люде

Съміют ся з мене люде,
Про то, што-м написала,
Же я ся в Лемковині
Страшні закохала.

Бо я там сой жыла,
Як в лісі пташина,
Бо-м я ищи была
Маленька дітина.

Я на Лемковині
До школы ходила,
А при наші ріци
Полотно білила-м.

Том чыстіцьком водом
Я го поливала
І на наших луках
Квіточки торгалам.

І я не памятам,
Жебы-м голодувала,
Як бы-м так повіла,
То я бы-м гріх мала.

Ідло было чысте,
Не хемізуване,
А же-зме робили-
То было нормальне.

Газда был сой паном,
Бо мал свою рілю.
Робил він в обыйсьцю
На своїм подвірю.

Де чловече підеш,
То мусиш робити,
Бо на хлібец треба
Всяди заробити.

Зато Лемковину
Я сой мило спомну,
Бо-зме обробляли
Свою рідну землю.

Нихто не вyzначал
Газдови роботу,
Він знал за што ся взяти,
Коли мал на то охоту.

Бо як чловек вільний
І робит на своїм,
Коли хоче, то одпочне,
Він никого ся не боїт.

Сідит пташок на черешни

Сідит пташок на черешни-
Обдзюбує квіти,
Розогнали Лемків
По ціліцькім съвіті.

Де поіхаш, там іх споткаш:
На сході і заході,
А дуже іх поплынуло
За глубоку воду.

Жыют там сой в самотині,
Так як сиротыны,
Не ё близких, ни знайомых-
Не мают родины.

Там ся они враз затратят,
Бо краю не мают,
Там купили собі хыжы-
На хліб зарабляют.

I за ничым юж не тужат,
Бо за чым тужыти?
Вітчызнины юж не мают
I мусят там жыти.

Купили кавальчык поля
За тяжкы дулярі,
Вітчызну іх продали
За пару грайцари.

Але така Лемків доля-
Може предназначіня?
Выгнали іх на чужыну-
Вырвали з коріння.

Выїжджают поза міста,
Чогоси глядают,
Бо іх поля, лісы, горы
Непрестанно притігают.

Може ім остало в генах
По дідах-прадідах,
Же іх місце не ё в місьці,
А деси в Бешкідах.

Іх діти юж нич не знают-
Они канадийці,
Най сой росне буйна трава
На зелені луци.

Чого бы там штоси пасти
I штоси робити,
Ліпше піти сой до склепу-
Готове купити.

В склепі вмыте, гарде, чисте,
Гарді спакуване;
А кого то обходит,
Же схемізуване?

Жебы ватра не згасла

Горит ватра, горит,
Горит, догорає,
Юж нам наша Лемковина
Цілком пропадає.

Нарубайте, дорогенькы,
На горі бучыны,
Най сой ватра ищи горит
І нигда не згине.

Як древок не доложите-
Перестане ся палити,
Товди Лемкы запропадут
На ціліцькім сьвіті.

Жили они медже горами
З покоління на покоління,
Але з гір нас розогнали-
Вырвали з коріння.

Може дагде медже горами,
Зо старого коріння,
Выросне і ся розвине
Молода гілина.

І як бурі єй не зламлют-
На біло заквитне,
То ватра медже горами
Нигда не загасне.

Буде ватра ся палила,
Як давно собіткы,
Будут при огни съпівати
Парібци і дівкы.

Бо хоц Лемків праві неє-
Деси ся находят,
І што рік на “Ватру”
Одкалесе приходят.

Хоц бесіду юж не знают,
Штоси іх там тягне,
І як будут приходити,
То ватра не згасне.

Може духи предків
Дают ім натхніня,
Жебы не забыли
О своїх корінях.

В малім гніздочку

В малім гніздочку
Пташок цвіркоче,
Над Лемковином
Плакати ся хоче.

Яка ты-с смутна,
Наша країно,
О люба наша,
Ты Лемковино.

Як Ты змінена і зароснена,
Занедбана, опущена;
А була-с красна,
Як млада жена.

Пропала Твоя врода,
Була-с, як дівчина молода.
Все задбана, причесана,
В кольоровы шаты вбрана.

Не было меджы не выкошеной,
Не было грядки там заросненої.
Тепер заросли ціліцькы села.
О Лемковино, де-с ся поділа?

Не чути съпіву ани гугуня,
Так , як там было кождого рана.
Юж так не буде, як давно было,
Лем сонечко ясне буде съвітило.

Досылідники Лемківщини

Досыліджают Лемківщину
Як ім выгідніше,
А найперше тото топчут
Правдиве, лемківське.

Насамперед топчут мову,
Бо то лем бесіда,
А в горах сой ньом радили
Од діда-прадіда.

Як не буде той бесіды-
Не буде там што сълідити
І о наші Лемківщыні
Треба юж забыти.

Тільки перше Лемків
“Наше слово” чытало,
А чого чытати
Його перестало?

Вшыткому сут винны
Тоты мудрагеле,
Котрых вшытко, што лемківське
Страшні в очы коле.

Сыпіванок не люблят,
Бо на низкім рівні.
Ци Лемкы школы кінчыли
В Києві або Відни?

Бесіду лемківску
Тіж перекручают,
А о свої граматичні
Часто забывают.

Хто бесіду забыл
Юж го нигде неє,
Ани в церкви, ни на “Ватрі”-
Він юж там не піде.

А хто діти навчыл
Тото «ы» бріхате,
Того в церкви і на “Ватрі”
Мож ищи стрітити.

І зато Лемкы
Сут так поділены,
Бо не кождий хоче быти
До землі схылений.

Же-зме мову не забыли
През шістдесят років,
То роблят з нас москофілів,
А не патрийотів

Як придут на “Ватру”,
То лем критикуют;
Роблят з “Ватри” базар-
Гандльом ся займуют.

Не критикуйте, панове,
Што ся робит за границьом,
Може ліпше позерайте
За своїм крамницьом...

Наше “ы”

На чужыні, на далекі,
Сіл Лемко і думат,
Чого то декотрым
Наше “ы” заваджат.

То така маленъка буква
Од віків писана,
Чом она ма быти
Тепер вышмарена.

Як “ы” вышмариме,
То дідів зрадиме
І юж з рідной Лемковини
Нич не залишиме.

Добрі, же-зме не забыли
Тоты наши слова,
Бо юж бы пропала
Прадідівска мова.

Ту в Канаді мали вільніст,
Мали церквы, школы,
А як дуже ся вызбыло
Граматичной мовы.

Ци нам з таких брати приклад,
Што рідне забыли,
Же свої діти
Маминой мовы не навчыли?

А же Лемкы сут вперты?-
То добрі, же были,
Бо по нас до тепер
Сыліды ся лишили.

Веліславіце

На захід од Стжелець
Шоса асфальтова,
А при ті дорозі
Мурувана школа.

А обік той школы
Высоки тополі,
Діти з трьох сіл вчалися
В ті маленьки школі.

На піперек иде дорога
Тверда, брукувана,
Яблонями і вишнями
З боків обсаджена.

А в долині село
Медже деревами,
Медже липами, каштанами,
Старима дубами.

На малім горбочку
Костел збудували,
Росла там старенька липа,
Але єй зрубали.

Збоку од костела
Мы свій домик мали,
В котрім долгі роки
Мы замешкували.

Перед выглядами
Загорідку мы мали,
В котрій нашы ружы
Красьні заквитали.

Вечером на лавочци
Вшытки-зме сідали,
Ружы в городочку
Красьні нам пахніли.

А з другої стороны
Грядки з яринами,
Рівно выграбаны
І все барз задбаны.

Там ся наробила-м,
Але-м то любила.
Коли гарді вшытко росло-
Я на то смотріла-м.

Дерева преружны
Там сой вyrастали,
Алейку з вільничок
При плоті мы мали.

На весну при плоті
Білий без заквитал,
Обік того безу
Росла стара липа.

През нашу загорідку
Фосу выкопали,
Зато ми на ті фосі
Мостик збудували.

Я при тім мосточку
Квітів насадила,
Квітки там красьні квитли,
О, як я іх любила!

За селом при дорозі
Вышні вырастали,
Під якыма в неділю
Мы спацерували.

Вшытко ся змінило,
Діти виїхали;
Дідо, баба повмерали-
Мы двоє в тім домку оста-
ли.

Як бы-м того все мала
На рідненькі Лемковині,
То бы-м того не залишала
І не жила на чужыні...

Картофлі

Бандуры, компері,
Кромпелі і грулі,
Іли вшыткы Лемкы
В кождім своїм селі.

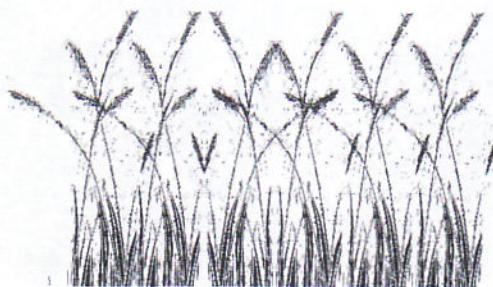
Вшыткы-зме іх іли,
Вшыткы-м смақували
І неважне було,
Як іх называли.

А тепер ім хрут
Єдну назву дати
Тяжко одгаднути,
Як іх называти.

Старши ся останут
З комперями і грулями,
А молоды, як юж видно,
Пристанут з картофлями.

Внет настане єдна назва-
Дискусій не буде,
Як старши одыйдут-
Єдно мено буде.

Не будут бесідувати,
Не будут мовити,
Трудно пророкувати,
Як будут радити.

“Ватра” на чужыні

Лемковина была-
Така юж не буде.
Лемко Лемковину-
Нигда не забуде.

Так ся Лемкы розлетіли,
Як птахи по сьвіті
И будуют собі гнізда
В америцкім лісі.

Як збудуют, то ся зайдут,
Хоцкі раз до рока.
Засьпівают, заскречают,
Як в гаю сорока.

Ци ся удаст збудувати,
Ци вітер розвіє;
Но, бо Лемків юж єст мало
И што ден маліє.

Ишы кусьцьок нас остало
З молодого поколіня,
Раз до року ся сходиме,
Як єдна родина.

Сходме ся ту разом,
Танцуйме, съпівайме,
И лемківски съпіваночки
Гей!- не забывайме!

Куба

Куба, Куба, гарда выспа,
Райскы огороды.
Жыют люде ту барз бідно,
Не€ на то жадной рады.

Край прекрасний мают,
Купают ся в чыстім мори.
На золотім піску
Ся опаляют.

Не могут то оцініти,
Як прекрасньі ту єст жыти.
Думают, же єст ім біда,
Же ліпше єст в сусіда.

Зимы николи не мают,
Цілий час ся опаляют.
Сідят з дітmi під стріхами
І на вшытко нарікают.

Жебы меньше нарікали,
Жебы більше працевали,
То бы в своїм краю
Дуже ліпше мали.

Не з сіджына, але праці
Люде богатіют,
Не з сіджыня, але праці
Люде краще жыют.

Котич

На горбочку котич стоіт
Помедже деревами,
Медже дубами, березами,
Срібнымима соснами.

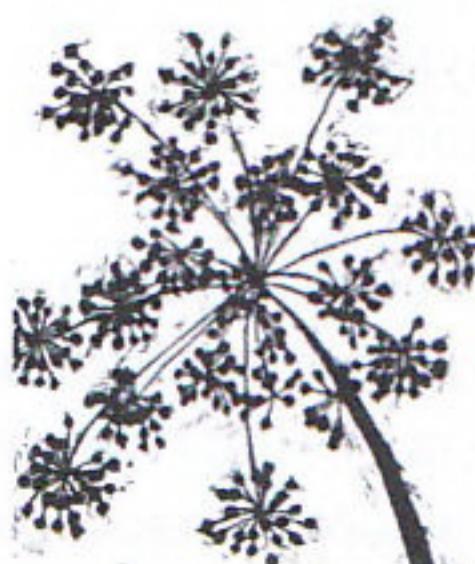
На долині єст озеро,
Вода в нім фалює,
Од полудня і заходу
Свіжий вітер дує.

Літом єст прекрасньі
І мило там жыти,
Посідити сой на мольо,
Ногы помочыти.

По озері човны плынут
І білы лебеді,
А рыбак там рыбы ловит
В ті чистіцькі воді.

А на осін небо темне,
Лисьця з дерев падат,
Наоколо при котичу
Вшытко враз замерат.

А зимом, як съніг засыпле,
Ліпше там не приїджати,
Бо мож медже деревами
І волка спіткати.

Папа римский в Торонто

З цілого сьвіта молоды люде
До Торонта приїхали,
Папу римского, Павла Другого
Щырі, сердечні привитали.

Він іх благословил
Зо щырого серця,
Будут Го они памятати
Аж до кінця жыття.

Для декотрых были
Веселіст і втіха,
Для декотрых были
Великы пережытая.

Щырі до Бога ся молили
О спокій на сьвіті,
О здоровля в родині
В цілім іх жытю.

Папа старий, хворий, змучений,
Але впертий, невблаганий;
Хоче ишы до Польщы іхати
Люди до Бога притігати.

Для молодых люди
То лем пригода,
Але декотрым ся здавало,
Же віділи Пана Бога.

На другий ден
Будут пити і блудити,
Тай што задумают-
То будут робити.

Так на сьвіті было од віків,
Люде не хотят побожні жыти.
З того незгода і войны народів,
Же люде не знают ближнього любити.

Торонто

В місьці Торонто бльоки високи,
В місьці Торонто улиці широки.
Аута іхают днями, ночами
Широкими улицями.

В Торонто єст вежа барз висока,
Туристи зо сьвіта єй звиджают.
Торонтчики за гонор сой ставляют,
Же таку високу вежу мают.

Як выїхаш ввечер на вежу
Скорым ліфтами,
Торонто видиш розсвічене,
Як небо зірками.

А як прийде час Різдвяний
Люде дому приберают,
Каждий крячик і дерева
Жарівками освічают.

Літом, як сонце пригріє,
Нес в місьці чим дыхати.
Небо аж сиве од смогу,
Треба за місто іхати.

Тай іхают годинами
Широкими гайвеями.
Треба далеко одіхати,
Свіжим повітром подыхати.

Над Тороното сонце гріє,
Смог над озером сивіє.
Дики качки і лебеді
Купают ся в брудні воді.

Люде сідят на березі,
Пришли ся поопаляти.
Хоц горячо сонце гріє,
Не вільно ся ту купати.

Літо мине, осін приде,
Природа ся зміняє.
Повітря ся очистило,
А лисиця з дерев юж падає.

Хоц природа ся змінила
І холодний вітер віє,
На гайвеях дальше кісно,
Аут николи не маліє.

Аут ту єст не до зліч�ня,
Треба бы піл скасувати.
Сут саблеї, автобусы-
Єст до праці чим іхати.

Ту юж так з призвичаіня
Каждий свое ауто має,
Хоц пожычыт гроши в банку,
Але ауто сой купує

Місто велике, місто богате,
Бездомных ту тіж можеш здыбати.
Жебраки руку до кожного витігают
О дуляра барз благают.

Люде бідны и богаты
Хочут в Торонто мешкати.
Єст ту злодій і бандита,
Голота з цілого сьвіта.

Саблей

Саблей, підземна коляй,
Ружны люде ним іхают.
Переважні молодіж до школи
І тоты, што аута не мают.

Саблей іздит од пятой з рана
Аж до пізной ночы.
Все в нім барз дуже люди
В вагонах ся толочыт.

З рана люде до праці
Саблейом доїжджают;
Більшіст тых люди сідит
Тай газеты чытают.

Сут разм Азияты, Еуропейчыкы,
Африканці, Канадийчыкы.
Ружны мовы там ся чує,
Што никого не дивує.

В саблею мож відіти,
Як ся вберают люде на съвіті.
Што обули, як ся вбрали,
Як голову почесали.

Волосы мают кольоровы,
Од білых аж до фіялковых.
Барз преружні звыкручены
І чудачні поспинаны.

То Канада кольорова
І неєднокультурова.
Ту ся вшытки разом сходят,
Хоц ружні вбраны ходят.

Нихто тобі ся не дивит,
Ани на тя ся не кривит.
Добрі, як тя розуміє:
Повіст о-кей і ся не съміє.

В Польщы то інакше было,
Як ся дашто зылі повіло.
То зараз тя поправили
І мусово принизили.

Тепер видят, же во съвіті
Треба ружні радити.
З никого ся не съміяти
І каждого шанувати.

В Польщы, не знам,
Ци так буде,
Жебы жили ружны люде,
Сяк-так бесідували і ся згаджали.

Бо там в людьох велька пыха,
Сташні ся wysoko цінят.
Они роблят вшытко добры:
Што недобрі- то не видят.

Зима в Торонто

Пришла зима до Торонто
Аж на нашы съвата,
Покрыла ціле Торонто
Білесенька шата.

Над озером темны хмари
Сонце закрывают,
Мороз скул воду в озері-
Човны не плывают.

Вітер дує, сънігом сыпле-
То правдива зима.
А ту нихто не ма санок,
Та и коня не ма.

Як в горах съніг засыпал,
Газда санкы вытігал.
Коньови припинал дзвонок-
До санок запрігал.

Іхал Лемко санками-
Горами, лісами.
Стрілял сой батогом
Понад кониками.

Тепер іхат аутом,
З вшыткого ся съміє.
В ауті ма тепліцько-
Ніс не червеніє.

Але, не дай Боже,
В заміт йому віхати-
Бо треба бы высідати-,
Ауто з-заду попыхати.

Зима 26.12.2006 р.

Нібы зима, а не зима,
Трава все зелена.
Лисиця з дерев облетіло,
Але сънігу нема'.

Дрібний дойджык покроплює,
Сива гмла над озером.
Човни стоят при березі
Вшытко неначе замерло.

Лем там дагде чловек иде
Зо своїм псом на спацер.
Штоси до нього бесідує-
То його приятель.

Бо ближшого приятеля
То певно юж не ма.
Вшытки його приятелі
Одышли до неба

А діти далеко в съвіті-
Бо то єст Канада.
Жыти разом з родичами-
Негарді выглядат.

І так жыют стары люде,
На спацеры ходят.
Озерают телевізию-
Сами з собом радят.

Новий 2007 Рік

З-за озера сонечко вишло-
Съвітит так, як в маю.
На дереві пташки сідят-
Весело съпівают.

Пташки съпівают
Аж высвистуют,
Они Новий Рік
Весело витают.

Штоси ся ім помішало-
Бо то перший січень,
А съпівают так весело,
Як бы то был квітень.

В ночы Старий Рік ся скінчыл
І цілу ніч ляло,
Рано вишло ясне сонце
Новий Рік витало.

Ранок гардій, як дітинка,
Котра зачынат ходити,
Жебы так хотіло
Цілий рочок быти.

Ружны Новы Рокы
В мої памяти остали,
Але не памятам такий Новий Рік,
Коли весело пташки съпівали.

Жебы сонце вшыткым людям
Съвітило так ясно,
Як зачало гнески з рана-
Никому не згасло!

Жебы хмары на небі
Сонце не закрили,
Жебы люде були здоровы, щасливы-
Як тоты пташки, були веселы!

Весна в Торонто

На голузі пташки сідят,
Весело цвіркають,
Они теплу красну весну
Весело витают.

При озери медже кряками
Дика качка гніздо має,
Она свої каченята
На воду выводжає.

Так плывают по озері-
Качка на переді.
Каченята, як пампушки
На глубокі воді.

А за нима сірь гуси,
Два білі лебеді.
Плывают сой по озері
В коломутні воді.

Так плывают по озері
Помедже човнами.
Будуют собі гнізда
Помедже скалами.

Весна красна.
Квітне яблін біло и ружово.
Піщолы над ньом брінчат,
Літают сой воколо.

Весна гарда, лем коротка-
Прудко ся минає.
Так як наше життя-
Весна проминає.

Каштаны

На горбочку біля бльоку
Роснут два каштаны.
Они такы гарды,
Як намалюваны.

Посадили іх на гірци
Люде, робітники.
Роснут они обік себе,
Якби на піл дики.

Роснут они обік себе,
Як два рідны братя.
Якы они гарды весном—
Не мате понятя!

Єден квітне на ружово,
А другий на біло.
На тоты каштаны
Посмотріти мило.

Ци ся дахто смотрит
Весном на іх красу?
Они чуджы і ничый—
Нихто на то не ма часу.

Не повім, же мої,
Не повім, же нашы;
Хоц я виджу кождий ден
Іх чудову красу.

А ци дахто видит
Іх прекрасны квітки?
Там лем скажут по голузках
Маленьky вовірky.

Квітя з них опаде,
Овоч не выдадут
І останут они смутны,
Внет з них лисьця впадут.

Роснут при улици
Де аута іхают,
Лисьця іх в короткий час
Жолтыма ся стают.

Як бы они росли
В наших рідных горах,
То они бы были
Не в таких кольорах.

Але ту єст смогу
Барз дуже в повітрю.
Зато они не зелены:
Пожолтнены, смутны.

Лисьця бы з них хпало
Аж пізно в осени,
А през літо бы сой росли
Гарды і зелены.

Птахи при озері

Літають птахи понад озеро,
Та ци ім смутно, ци ім весело?
Хто зрозуміє тото цвірканя,
Ци то іх смуток, ци то съпіваня?

Мевы, то птахи барз верескливы,
Навет слухати іх неє мило.
Они все голодны, ненаіджены,
Як бы все были невдоволены.

Скачут до себе і ся дзъобают,
Іджея з дзъобів сой выдерают.
Не можут з собом ся погодити,
Такы птахи немож любити.

Голубы разом зерно дзъобают
І тихісіцько до себе грухают.
Голубы все сут задоволены,
Хоц до сита не наіджены.

Дальше сой ходят дики качки,
Квакают стиха, глядают млачки.
Плещат дзобами, по млаци ходят,
Як дашто найдут, то ся пожывлят.

Лем ся кус трава зазеленіє,
То стадо гуси там ся сіріє.
Зелену траву собі скубают,
Разом до себе они тагают.

А на озері білы лебеді
Плывают они в глубокі воді.
Лебеді плынут собі парами,
Так, як бы были все закоханы.

На тоты птахи мило смотріти,
Так ся згаджают, як малы діти.
Дзюб о дзюб собі отерают,
Так ся цілуют і ся кохают.

Там малых пташків гурмы літают,
Они на кряках собі сідают.
Буйний вітер іх колыше,
Они весело съпівают.

Бо де єст любов і де єст згода,
Одтамаль плыне гарда мельодія.
Де неє згоды, неє любови,
Одтамаль чути крик і обмовы.

Ліс

Входиш до ліса як бы до раю,
Там на деревах пташки сьпивають.
Де ся посмотриш- всяди зелено,
Лем де-неде синіцькє небо.
А з неба помедже лисьця,
Як през віконце,
Сіє проміня ясніцькє сонце.
Там твоя душа повеселіє,
Бо в лісі сьвіжий вітерец віє.
Повітря чисте, легко дыхати,
Хотіл бы чловек там замешкати.
А на деревах лисьця зелене,
В ружны взоры оно зроблене.
Округле, шыроке і зо зубками,
Як-бы-с звытинал то ножычками.
Дерева ружны: грубы і стары,
І барз высокы, тонькы і малы.
І два до купы разом зроснены,
Кривы і просты і похылены.
Зо сухым вершком і конарями,
Смерекы, сосенки з
Тонькыма іглами.

В лісі єст гарді на цілім сьвіті,
Всяди округлы дерева мож відіти.
Яка там краса, яка природа,
Люде то нищат, ой, яка то шкода!
Там мож стрітити зъвіря грубого,
Часом людми застрашеного.
Смотрит понуро, на стежци соїт,
Бо він єст в себе- він ся не боїт.
Чого-с ту пришол перешкаджати,
Ліс єст для зъвірят- треба то знати.
Так як бы хотіл тобі повісти:
Втікай ты з ліса- можу тя зісти.
Так люде нищат Божу природу,
Тнут красни ліси і роблят шкоду.
А потім садят і досаджают
І юж природы гардой не мают.
В Канаді ліси барз прижолкнены,
Чом они не сут гарды, зелены?
Падают дойджы і сьвітит сонце,
Чом тым деревам жыти ся не хце?
Може за дуже смогу і чаду?
То вшытко нищыт гарду природу.

(Дальше будут тексты написаны под
наши мельодии)

Ишло дівча горі гором

Ишло дівчв горі гором,
Несло в руках граблі.

- Не думай сой, мій миленький,
Же я иду к тобі.

Бо ты мене вчера зрадил
З інчом дівчыном,
Не будеш ты веце лежал
Під моїом перином.

Я вірила тобі щырі
І тебе кохала,
Не буду я, фалечнику,
За тобом плакала.

Най за тобом, мій миленький,
Буйны вітры дуют
І най тебе вшыткы дівкы
В тім селі любуют.

А я найду сой інчого,
Што ня буде любил
І не буде за інчым
Він очами водил.

На зелені луци

На зелені луци
Пасло дівча гуси.
Квіточки торгало,
Весело съпівало

Гусочки торгали
Мягіцьку отаву,
А дівча сой сіло
На зелену траву.

Іхал младий купец
Аутом за границу,
-Продай дівча гуску,
Добрі ти заплачу.

Дівча одповідат,
Тай собі зажартує.
-Не маш тілко гроши,
Што гуска коштує.

-Я піду до банку,
Пінязи пожычу,
Тай тобі за гуску
Я добрі заплачу.

-Не продам ти гуску
За златы короны,
Бо я ховам гуски
Собі на перину.

Ишол Янчык на гостину

Ишол Янчык на гостину,
Взял зо собом Катерину.
Катерина іла, пила
На Янчыка не смотріла.

Таньцувала з парібками,
Янчык сідил задумани.
Катерина таньцувала
О Янчыку не думала.

А як они ишли домів,
Над горами місяц сходил.
Катерина заплакала-
Болит мене, Янчык, глава.

-Катерино, на мой душу,
Другий раз тя дома лишу.
Будеш собі смачні спала,
Не буде тя болиц глава.

Кукала зозуля

На високім буку
Зозуля кукала,
Молода дівчина
За милем плакала.

Не плач дівча, не плач,
Шкода твоїх очы,
Бо милицій одіхал
Минулой ночы.

Одіхал далеко,
Деси в Америку,
Буде ти присыпал
Дулярів без ліку.

А ты лем сой будеш
Гроши рахувала,
Што будеш хотіла,
Будеш купувала.

Што будеш хотіла,
Будеш купувала,
Буде твого миленького
Інча любувала.

І ты сой поглядай
Інчого милого,
Не чекай роками, не чекай роками,
Не чекай на нього.

Бо ся постарієш,
Краса з тебе впаде,
А милицій во съвіті
О тобі забуде.

На високі горі

На високі горі
Пасе Янчык коні,
Ганічка з кошычком
Іде на ягоды.

Назберала ягід,
Сіла спочывати,
Янчык зышол з горы
Коні напавти.

-Тримай, Янчык, коні
Міцно на припоні,
Бо як ти ся вyrвут,
То нароят шкоды.

-Не нароят шкоды,
Сут міцно спутаны,
Я іх міцно тримам
На новім припоні.

Янчык ся засмотріл
На красну Ганічку,
Коні пішли цвалом
В долину потічком.

Зима

Зима, зима, біла зима,
А милого дома не ма.
Впал він деси до замети
І не може ся выдерти.

Ледво він ся выграмолил,
Іде змерзний по поли.
А на дворі заверюха,
Одморозил оба уха.

Пришол, дуркат під дверями,
Отвор, мила, бо-м змерзний.
Я му двері отворила,
За столик го посадила.

Палюоночку наливала
І так єм го розгрівала.
Мицій, мицій, пий паленьку,
А не забуд про миленьку.

Миленький зачал дримати,
Захотіло ся му спати.
Посьціль є-м му постелила,
Периночком го накрила.

Мицій, мицій, дорогенський,
Не вилаз з-під периненьки.
Жебы-с ніг не одморозил,
Бо як будеш до ня ходил.

А я легла обік нього,
Цілувала єм милого.
Ой, мій мицій, мій коханий,
Який ты споневераний.

Шугай

Ишол младий шугай
През высокы горы,
До свойой миленькой,
Котра спит в коморі.

Пришол до дівчыны-
Дверечка заперты.
Віконце маленьке-
Але отворене.

Дівчына стояла,
Рученьку подала.
През мале віконце
Влізти помогала.

Теплом перином
Милого накрыла
І міцно до себе
Його притулила.

На два замкы мама
Двері замыкала,
Ключы од них все
В постели ховала.

Мама рано встала,
Двері отворила,
Під віконцем трава
Потоптана была.

Як молоды люде
Щыро ся кохают,
То ім жадны замкы
Не перешкаджают.

То они сой найдут
Узіцьку стежыну,
Жебы ся споткати
Хоц лем на хвилину.

Любил я дівчыну

Любил я дівчыну,
Любил я молоду,
Она приходила
До річки по воду.

Она воду брала,
А я коня поіл,
На молоду дівчыну
З далека-м ся смотріл.

Молода, весела,
З златыма косами.
З румяним личком
І синіма очами.

Як бым я ёй хотіл
Взяти за женичку,
Посадил бым для ней
В городі ружычку.

Раз бым смотріл на ню,
А раз на ружычку;
Як бым я ёй достал
Собі за женичку.

Але мі не дадут
За жену ёй взяти,
Бо я юж ём старий,
До того богатий.

Бо я юж ём старий,
Што я мам робити?
На молоде дівча
Можу лем смотріти.

Вывюл Янчык коня

Вывюл Янчык на горбочок
Коника припяти,
А Гануся за горбочком
Зачала съпівати.

Стал сой Янчык біля коня,
Слухат, не познає,
А то його Ганусенька
Так красьні съпіває.

А то його Ганусенька
На грибы ходила,
Так завчасу, ишы до дня
Она ся збудила.

Назберала повний кошык,
Съпіват сой весело.
Голос летит понад горы,
Понад ціле село.

Вышла Ганця на горбочок,
Добрый день, сказала.
-Пізно вывюл ты коника,
Роса юж опала.

Треба вчас ся зобудити
Коника поїти.
Тепер сонце єст горяче,
Треба домів ити.

Завстыдала Ганця Янця.
На другий ден рано,
Выпровадил він коника,
Як лем сонце встало.

Вышол я на луку

Вышол я на луку з косом,
Кошу траву з зимном росом.
Кошу, кошу і дримаю,
О дівчатку сой думаю.

Лежал єм з ньом цілу нічку
В садочку на беріжку.
Аж зачало ся свитати
Треба домів поспішати.

Мама, отец ищи спали,
То на мене не кричали.
Тай не знают де я бывал,
Же я дома не ночувал.

А я дома не ночую,
Я дівчатко сой любую.
Аж над раном домів спішу,
Зато з росом траву кошу.

Сонце вышло зо-за ліса,
Юж на луци роса высхла.
А я кошу, не престаю,
О миленькі сой думаю.

Дівчатко

На горі над меджом
Дівча леник брало,
Вечером по росі
Леник пристерало.

Рівніцько на луци
Леник пристерало,
А при ті роботі
Весело съпівало.

Хлопці приходили,
Леник помервили.
Они в тім дівчатку
Вшытки ся любили.

Она ся съміяла,
З хлопців жартувала,
Бо она воячка
В свїм серци мала.

Вояк листы писал
І дівчатко дурил,
Він далеко за горами
Інче дівча любил.

Лемко я сой, Лемко

Лемко я сой, Лемко
Од самой Магуры,
Любил ём сой істи
Печены бандуры.

Печены бандуры,
Квашену капусту,
В горах каждый Лемко
Дотримувал посту.

Хоц-зме пісно іли,
Здоровы-зме были,
На гірскім повітрю
Добрі-зме ся чули.

Такого повітря
Не найдеш на сьвіті.
Ту ся легко дыхат,
Ту ся хоче жыти.

А воду з Высовы
То в сьвіт высылают.
Лемкы ей купуют
І так сой думают.

Давно-зме сой пили
Сьвіжу zo студеньки,
А тепер zo склепу-
З маленькой фляшечки.

Але ся тішыме,
Же то наша вода,
Же она нам ишы
Кус здоровья додаст.

Сыпів старого Лемка

Лемко я сой, Лемко,
Зо старого роду,
Ищи я сой съпівам,
Як иду по воду.

Лемко я сой, Лемко,
З лемківского роду,
Ищи сой засъпівам,
Як выйду на гору.

Як выйду на гору,
Стану сой на пнячку,
Ищи сой засъпівам
Свою съпіваночку.

Котру єм сой съпівал,
Як єм был молодий,
Як-зме сой з миленьком
Зберали ягоды.

Квіточку, квіточку,
Ружовий квіточку,
Переночуй зо вном
Хоцкі єдну ночку.

Але як я съпівам,
Нихто ня не слухат,
Деси на дереві
Зозуля сой кукат.

Неє ани съліду
По моїм селечку,
Де-м пережыл млады рокы,
Мал єм фраїречку.

Идеме, идеме

Идеме, идеме з горы на долину,
Идеме глядати нашу Лемковину.

Идеме, идеме, дражку-зме забыли,
Бо наши Лемкове давно ту юж жили.

Наша Лемковина была розсыпівана,
А тепер ту соїт така занедбана.

Перше обік хыжы, хыжа ту стояла,
А тепер пустыня лем ся остала.

Пустыня осталася, стежкы позаастали,
Так по наших Лемках съліды загынули.

Ищи раз до рока ту сой приїжджают,
Тоты стары часы собі споминают.

Споминают часы, котры не вертают,
Бо юж ся Лемкове помалы кінчают.

Но бо так знищыли нашу Лемковину,
Жебы не остало по ні ани съліду.

Тот кавальчык поля, што-зме выкупили,
Тілко Лемковини ту нам оставили.

Допомож нам, Боже, бы-зме ся вернули
И на Лемковині дальше Лемкы жили.

Може Пан Біг з неба ищи допоможе,
Же на Лемковині Лемків ся примножыт.

Был я собі Лемко

Был я собі Лемко,
Жыл на Лемковині,
Зо сестрами и братами
При свої родині.

Мал єм товаришів,
Та и товаришки,
Разом мы ходили
Вшыткы на орішки.

Вшытко ся минуло,
Як нас з гір выгнали.
Товаришки и орішки
Марні запропали.

Тепер юж лем можна
Сой повспоминати.
Свої давны млады часы-
И сой заплакати.

Ту не знаш сусіда,
Не маш товариша.
Ходиш смутний, замислений-
Николи не съмієш ся.

А на Лемковині
Люде ся сходили.
Были бідны и веселы-
Разом ся гостили.

За річком

За річком, за гірком
Идут парібки.
Не плачте за нами
Нашы фраїркы.

Ани не плачте
І не думайтэ,
Лем вы за нами,
“Отче Наш”, выгварте.

Бо мы одышли
І не вернеме,
По цілім съвіті
Ся розыйдеме.

По цілім съвіті,
Поза границі.
Не плачте за нами
Вы парадниці.

Декотры жыют
Поза морями,
Декотры сут юж
Поза съвітами.

І веце в жытю
Іх не стрітите,
Лем ся до Бога
За них помольте.

Тых юж спомнийте
Лем добрым словом,
Бо часом были
Для вас підпором.

Спомнийте вшытко,
Што было добрэ,
Товди вам лекшэ
На серцях буде.

Над горами

Над горами темны хмары,
За горами сонце,
Ци молода дічынонька
Выйти в-гомі схоче?

Она гарда і молода,
І все ёст весела,
Переберат собі хлопців
З ціліцького села.

Єден кусьцьок за високий,
А другий за низкий.
Зато треті бы пасувал,
Але ёст за бідний.

-Ты, дівчыно молоденька,
Я на то зараджу.
Поплыну за синє море
Дулярів зароблю.

-Полкя заробиш ты дулярі-
Я юж замуж выйду.
Я на твої дулярочки
Чекала не буду.

-Ты, дівчыно молоденька,
Кого ты любуєш?
Смотриш в право, смотриш в ліво
Зо вшыткых жартуєш.

Не переберай, дівчыно,
Жебы-с не перебрала,
Жебы-с заміст голубочка
Крука не достала.

Бо голуб- птах спокіний,
Стиха собі грухат.
Ворон зато задеристий-
Вшыткы птахи дзъобат.

Не ощадит він і тебе,
І буде кракати.
Будеш, гарна дічынонько
Горенько плакати.

Під зеленим гайом

Під зеленим гайом
Газда землю орал.
З леняної плахти
Зерно він там сіял.

Сіял овес, жыто,
Оркіш і ярчугу,
Як буде по жнивах-
Купит нову чугу.

Бо стара подерта,
Треба ей змінити.
Нову чугу і капелюх
Мусить сой купити.

Не купил він сой капелюх
Ани нову чугу.
Не косил він своє зерно-
Косили го други.

Може го косили,
Може не косили.
Певно мыши през зиму
Під сънігом го зіли.

Споминаєт він своє зерно,
Котре в плахті носил.
В великом труді він го сіял,
Але го не косил.

Такий уряд товди настал
На тім Божім съвіті,
Же газдове свою землю
Мусіли лишыти.

Залишили свою землю
Юж навсе, на вікы.
Не будут сіяти зерно
Іх діти ани внуки.

Горит “Ватра”, горит

Горит “Ватра”, горит
Юж през довгы рокы
І што рік затрачат
Покус свой урокы.

Люди дуже приїжджат-
Молоды і стары,
Але над том “Ватром”
Вісят темны хмары.

Чом не съвітит ясно сонце,
Лем кус поблизкує?
Юж ся наша рідна мова
Цалком затрачує.

Де съпіванкы з Лемковины-
Де ся подівают?
Чом то нашы съпіванкы
Так ся перекручают?

Тот, хто іх не любит,
То най іх не съпіват.
Най іх не псує
І не перекрутат.

Бо они сут гарды-
Мило іх слухати,
Але треба по-давному
Знати іх съпівати.

Тото новочесне
Поперекручане,
То съпівайте в містах,
Дорогы краяне!

Ту на “Ватрі”, на ті сцені
Помедже горами,
То мы старых съпіваночок.
Радо послухаме.

По то приїжджаме
З далекого съвіта,
Жебы ся ишы тримала
Мова наша рідна.

Не съпіште ся притоптати
Цілком Лемковину,
Бо она юж сама
Помалы загыне.

І не буде того слова,
Не буде бесіды,
Котром цілы вікы радили
Діды і прадіды.

Гняды коні

Цвалуют сой гняды коні
Полями, лісами,
Затратили доріженську
Помедже горами.

Затратили доріженську
В лісі, в густім крячу,
І не можут натрафити
На тверду дорогу.

На дорогу юж не трафлят,
Бо дороги неє.
Лем денегде медже горами
Плыткий ярок плыне.

Иде там гурма туристів
Хотят іх стримати.
Але они ся не дают
З гір ім ся зогнати.

Бо то горы іх рідненськы,
Лем стайні не мают.
Бо по стайнях і стаянках
На сълід не трафляют.

Гняды коні, гняды коні,
Цвалуйте по горах.
Горы, лісы і долины
Сут по вашых предках.

І не дайте ся выгнати
Николи, николи.
Цвалуйте по горах, лісах
І по своїм поли.

Напийте ся чистой воды
Під гором зо студеньки.
Одпочнийте на убочы
Під буком зелененськым.

Тече вода з-під явора

Тече вода з-під явора,
Плыне на долину,
Зруйнували і знищили
Нашу вітчyzнину.

Тече вода з-під явора,
Тихiцько щеберче,
Юж над нашом Лемковином
Плакати ся хоче.

Тече вода з-під явора,
Чиста, кришталова.
Лемковина юж не наша-
То земля паньстрова.

Тече вода з-під явора
В долину, на поля.
Лемковина запропадат,
Бо така єй доля.

Тече вода з-під явора
В долину до рікы.
Запропаде Лемковина
Юж на все- на вікы.

Тече вода з-під явора,
Явір ся старіє.
Коли спомнеш Лемковину-
То аж серце мліє!

Лемковина

Лемковина, Лемковина-
Красна, як ружычка.
Дівчинонъка молоденъка-
Румяненъки личка.

Лемковина, Лемковина-
Як білы квіточки.
На дрібні лозині-
Зелены листочки.

Лемковина, Лемковина-
Сады чересньовы.
Як красны квіточки
І травы майовы.

Лемковина, Лемковина-
Златы сонячники.
Розквитали сой на грядах
Цілы довгы вікы.

Лемковина, Лемковина-
Поля, лісы, горы.
Лемковино, дорогенька,
Не забуду Тя николи!

Качмарочка

Качмарочка, млада мила,
Як єс ня розвеселила.
До корчмы иду смутніцький-
З корчмы иду веселіцький.

На тебе дос посмотріти,
А ты знаш, што маш робити.
Палюночку розливати
І хлопів розвеселяти.

Очка в тебе розсьміяны,
Личка красьні малюваны.
Ходиш, як младе сернятко,
Сладке з тебе є дівчатко

Як юж неє чым платити,
Кажеш хлопім домів ити.
Идте хлопи юж до дому,
Не завертайте мі голову.

Домів неє чого ити,
Жена буде ся сварити.
-Ты пияку, ты проклятий,
Пропил єс вшытко, ид гуляти.

Переночую в сусіда,
Він ня ратує, як на ня біда.
Рано скрущений і перепитий,
Піду жену перепросити.

Але вечером знов тото само,
Зас до корчмички мене потягло.
Так каждый ден поза ден,
Пє ся палюночка каждый ден.

Там за млачком

Там за млачком зелена лозина,
Сідит при ні молода дівчына.
Сідит, сідит, гіркы слезы ліє,
Же сй милицій паленочку пие.

Не плач, дівча, неє што плакати,
Паленочку треба попивати.
Як не буде кому паленочку пити,
То што будут шынкаре робити?

Они землю не будут орати,
Ани в лісі дерево рубати.
Они в корчмі знают зарабляти,
Паленочку в погарики ляти.

І од віків так на сьвіті быват,
Каждий кусьцюк паленькы попиват.
Товди чловек стає ся веселий,
Товди журба выходит з головы.

Ты, дівчыно, перестан плакати,
Выпий чарку і зачний съпівати.
Як твій милицій почує съпіваня,
Не одыйде од тя аж до рана.

Плыне вода по каміню

Плытко по каміню
Чиста вода плыне.
Там што вечер дівчинонька
Ножки собі мыє.

Вмыла сой ножки,
Сіла одпочнути.
Младий шугай припровадил
Коника поїти.

Коник юж перестал
Чисту воду пити.
Шугай ищы хоче
На дівча смотріти.

Зачали радити-
Юж ся вечеріє.
Мати свою доню
Барз добрі пильнує.

Бо то єдиначка,
До того вродлива.
Она бы з каждым хлопцем
В селі порадила.

А выбрали і єдного,
Хоц она не любит його.
Все позерат наоколо,
Де бы найти сой інчого.

Гора наша Яворина

Горы, горы, Яворина,
Там дівчата, як калина.
Грибоньки они зберали
І голосно сой гугали.

Голос летіл долинами,
Смерековыми лісами.
Там Янчык древко рубал
І гуганя дівчат слухал.

Аж ся серце радувало,
Як дівчатко загугало.
Янчык перестал рубати
І стал собі думати.

Жебы-м я знал так гугати
І потрафил так съпівати.
Не рубал бым ту дерево-
Взял бым гушлі- пішол грati.

Смычок лекший од топора,
Лекше в руци го тримати.
Не мусіл бым я так тяжко
На тот хлібец зарабляти.

А молоды дівчаточка
Гурмом при мі бы стояли.
Я пригравал бым на гушлях,
А они бы танцували.

Жыто

Жыто, жыто, озимина,
Моя мила як, калина.

Жыто, жыто зелененьке,
Мое дівча румяненьке.

Жыто, жыто колосате,
Коли придут до ня сваты.

Придут сваты на мясничку,
І принесут палюночку.

Жыто, жыто дозріває,
Моя мила ся выдає.

А я смотрю, гірко плачу,
Же я свою милу трачу.

Трачу, трачу- юж єм стратил,
Бо я бідний- небогатий.

Не мам хыжы ни газдівки
Тай не хотят мене дівки.

Тота єдна ня любила
За ню мати зарядила.

-Не підеш ты за бідного,
Не будеш ты женом його.

Гора, гора

Гора, гора, темна нічка,
Чекат дівча на Янічка.
Янчык иде собі бoso,
Лучком, стежком, зимном росом.

Чекат дівча годиночку
І думат сой о Янічку.
Чом Янічок не приходит,
А місячок юж виходит.

Казал: приду, лем стемніє,
Лем ся торшка звечеріє.
Выведу коня припяти,
Будеме ся любувати.

Янчык забыл о дівчыні,
Заснул при густі лозині.
Над раном коня напоіл,
До стаенки запровадил.

Дівча на Янічка ждало,
При ліщині переспало,
Як сонечко ясне зышло,
Товди оно домів пішло.

Веце юж ся не змавляли,
Лем на себе ся gnівали.
Спали они сой на сіні,
Як в теплісіцькі перині.

Чого плачеш, моя мила?

-Чого-с, моя наймilenьша,
Рано так плакала?
Як я ішол доріженськом-
Ты-с барз нарікала.

-Не на тебе, мій миленький,
Не на тебе, ні.
Лем, же мамця повідали,
Же не будеш мій!

Же віділи тя в гаїку
З молодом дівчыном.
Сідили-сте розсьміяны
Під яличыном.

То сусідка молоденька
Гриби там зберала.
Рекла до ня “щесьця”
І кус при мі постояла.

Не сідили мы обое-
Кус-зме постояли.
Так як сестра з рідним братом
Мы сой розмавляли.

Николи я, моя люба,
Тебе не зраджу.
Хоц часом сой з другыми
Дівчатами раджу.

Высока гора

Высока гора, зелений ляс,
Прид же, миленький, ты до нас.
Высока гора, убочы,
Прид, мій миленький, о пілночы.

Бо до пілночи мама не спит,
Ходит по хыжы “Отче Наш” гварит.
А по пілночи спит твердым сном,
Товди не чує, хто спит зо-вном.

Рано приходит мене будити
І до роботи каже мі ити.
А я не спала ціліцьку нічку,
Бо я лежала сой при Янічку.

Янічок пішол, як юж свитало,
Товди мі ся спати захтіло.
Тепер мушу вставати,
Треба маму послухати.

Як бым рано не встала,
Мама бы ся дізнала,
Же я сама не спала-
З Янчыком ся кохала.

(Дале знов вершы)

Никифор

Криница місто, Криница село,
В Криници все было весело.
В Криници тече здорова вода,
Криница была, як Лемків врода.

З цілого сьвіта люде зіжджають
Здорову воду сой попивають.
По горах росне зіля пахняче,
Цілюща вода з кранів тече.

Криница місто медже горами,
Мале, чистіцьке, з санаториями.
В Криници все ишы
Іжджат брычками.

В Криници Лемкыня дітину вродила,
Яка в санаториях тяжко робила.
Выховала дитятко сама, як знала,
А тота дітина талант од Бога мала.

То был здібний хлопець,
Але бідно ся вродил.
Намалювал, што лем віділ,
Хоц до школы не ходил.

Малювал Криницу, церкви і костелы,
Велики санаториї, маленькы будовы.
Стациї колейовы, муруваны школы,
А при каменицах лавочки дубовы.

Вшытко намалювал,
Што лем він высмотріл.
Тоты свої образки
На дептаку креслил.

Ходил по Криници
Такі бідачына.
Мал тяжку вымову
Tot бідний хлопчына.

Де лем він сой присіл,
Там зараз малювал.
Часом суху булку
Собі закусувал.

Входил до санаториїв-
Там го люде знали
І танірик зупы
Йому наливали.

Тепер ся сперечают
О його назвиско.
О то, кым был направду,
Tot бідний хлопчыско.

Маму мал Лемкыню,
В церкви был окщений.
Был бідний Никифор
Жытьом покривджений.

Хто был його тато-
Не будеме знати.
Ци был дакий Лемко,
Ци был пан богатий.

Але єдно єст певне:
Не хотіли го в Криници мати.
Барз го хотіли
З Криници выгнати.

Як Лемків выганяли-
Никифора з нима,
Бо што мал робити
Помедже чужими.

А Никифор вернул
До своєї Криниці.
Не перешкаджали йому
Нияки граници.

Коли з бідним Никифором
Собі не радили,
То в інче назвиско
Його перекстили.

Бо Дровняк Єпіфан-
То таке лемківське,
А Нікіфор Криніцький-
То юж таке паньське.

Бідному Никифорові помник поставили-
Його образки вповні доцінили.
При помнику вінці складают,
Навет президенти ся му кланяют

Він не зрадил лемківську мову,
Хоц так тяжку мал вимову.
Все він так бесідувал
І образочки малювал.

Але так на сьвіті быват,
Же по смерти люди цінят.
Коли жують- то іх не видят
І нераз з тих люди шыдят.

З Никифором тіж так было,
Бо бідному бідно ся жило.
Не цінили його праці
Ани Лемкы, ни Поляки.

Тепер він сой думний стоїт
І никого ся не боїт.
На рідненські Лемковині,
На свої правітчизнині.

Дух його понад горами,
З праотцями, прадідами.
Смотрят з гори на долину,
А він малює Лемковину.

Вшытко проминат

Рокы, вікы проминают-
Все інчы люде настают.
Нове поколіня мудрісше,
Барже вчене- высше і высше.

Внет долетят аж до неба-
Пана Бога ім не треба.
А Пан Біг в єдні минуті
Зробит веце ніж всі поколіня в сьвіті.

Якы люде сут маленькы-
Навет того не знают.
Нібы міцны і здоровы-
В єдні секунді жыття кінчают.

Не поможе медицина-
Барз вчены докторе.
Пан Біг тебе закличе:
-Под чловече до мене!

Ани ты ся не цофнеш,
Ани ты ся не опреш.
Ци богатий, ци бідний на тім сьвіті-
Мусит з того сьвіта ити.

Як бы была можливіст
Пана Бога перекупити,
То богаты бы могли
Долгы, долгы вікы жыти.

Неє таких мудрых,
Жебы Бога перехытили
І они до того часу
Нич не вымышліли.

Чловек

Народила ся дітинка-
Вшытки ся ним тішат.
Повивають, закрывают
І на руках носят.

Як лем кус зпалаче-
Летят колысати.
І тихіцьку съпіваночку
Хцут йому съпівати.

Росне, росне дітиночка,
Зачынат ходити.
Дідо, баба юж не знают,
Як ся ним тішыти.

І підрастат дітиночка,
Зачынат радити.
Зараз піде до сусіда
З дітми ся бавити.

І юж зараз буде школа!
Там він пише і рахує.
Мама з татом так ся тішат,
Бо што ден мудріє.

І думают, як доросне-
То кым оно буде?
Ци даколи о них задбат,
Ци о них забуде?

Бо ружні єст на тім съвіті-
Діти ся зміняют.
Скінчат школы, тай зараз
В далекі съвіт выїжджают.

Єст гардий, молодий,
Тішыт ся з той вроды.
Робит скоро кариєру-
Все иде до переду.

І так він ся спішыт
Не ма нанич часу.
Юж він навет забыл,
Же ма душу власну.

О своїх родичах
Ся му не присніє.
Ци они ищи жыют,
Ци іх давно неє?

І так йому зышло
Жыття в поспішкы.
Коли зеркнул до зеркала-
Не было в нім усмішкы.

Юж ся він старіє-
Краса деси втіче.
Юж ей не затримаш-
Старий чоловіче!

Так перейде жыття
Чловека на съвіті.
Каждий ся встаріє-
Треба з съвіта зыйти.

Часу не затримаш,
Ани молодости.
Неє на тім съвіті
Такой можливости.

Хоц маш велький палац,
Золочены меблі-
І так тебе закопают
В скриночци до землі.

Подорож на Лемковину

Лечу я сой, лечу
До своєго краю.
А ци я долечу-
Лем Пан Біг знає.

Так бым я хотіла
Там до нього долетіти.
Свою рідну Лемковину
Ишы раз відіти.

Як бым долетіла,
То бым посмітріла;
Свою неньку Лемковину,
Де я ся родила.

Юж єм долетіла,
Вколо ся роззерам.
Але она не така,
Што я єй памятам.

Де то наша хыжа,
Де она стояла?
Ци я юж забыла?
-Ні, она пропала.

А на нашім полі
Стоїт старий явір.
Остал ся самітний,
Як старий кавалір.

Сіла-м під тым явором,
Зачала-м згадувати.
Зачали мі слезы
На землю капати.

Де тот наш садочек,
Сливки і черешні.
Так они ту красньі
На беріжку росли.

Лем ся остала
Єдна яблінка.
Стоїт там так сама
Як сиротинка.

А по наші хыжи
Юж і сълід загынул.
Лем тот ярочок
Плыне так, як плынул.

Я по тім ярочку
Любила-м ходити,
Як є-м ноги забрудила,
То ишла-м там мыти.

Плыне тот ярочок,
Вода в нім шумує.
Веце юж нич не остало,
Плакати ся хоче.

Ту є-м ся вродила,
Першы крокы-м ставляла.
Ту я до школы
Ходити зачала.

Стоїт тата бідна школа,
Як дака сирота.
Неє доокола ней
Юж жадного плота.

Я ту сой памятам
Огород з квітками.
Тепер ту лем росне
Коприва з бодаками.

Перше там дівчата
На перервах съпівали.
Хлопчыска мячык
Разом сой копали.

Як я там любила
Квіточки торгати.
Як я там любила
Віночки сплітати.

А при наші ріци
Полотно білила-м.
Як го сонце высушыло
Знов є-м го мочыла.

І ріка змінена,
І нетоты луки.
Лем ся остали
При потоци букы.

Жебы тоты букы
Людску мову знали,
Они бы нам цілу
Історию переказали.

Поры року

Весна- гарда пора року,
Як ся лисьця розвивають.
Зелена природа ожыват-
Пташкы весело съпівають.

Лем люде того не видят-
Деси ся спішат і спішат.
Навет того не зауважат-
Коли весна проминат.

Приде літо, сонце гріє-
Квітки квітнут наоколо.
Житы сой лем щасливому
І съміяти ся весело.

Але літо тіж промине,
Прудше, як бы-зме хотіли.
Зато мы того не видиме,
Же-зме ся юж постаріли.

А як приде смутна осін-
Лисьця з дерев опадают.
Хоц преружны, кольоровы,
Але красы юж не мают.

Краса юж проминула
І юж ся не верне.
Так перейде ціле жытя
І хто тебе спомнє?

Приде зима, съніг засыпле
Горы, лісы, поля.
Нихто навет там не зайде,
Де твоя могила.

Газардиста

Иде газардиста до міста
Сто дуляри стратити-
А десятку заробити.
Але грati не перестане,
Бо богатий ся стане.
Навет не зна, як ся стало,
Же в кошени нич не остало.
І пожычат- дале грає
Внет юж і дома не остає.
Має жену і діточки
І іх програт помалючки.
Хыжа стоїт задолжена-
Лишают го діти, жена.
Навет не зна, коли пішли,
Сам ся остал в хыжи пусті.
Внет го з хыжи банк выжене,
Но бо моргіч несплачений.
Але дале він сой думат,
Же він дуже гроши выграт.
Який буде він богатий,
Купит він зо штырі хаты.
Ищы купит в лісі котич
І буде сой жыл як дідич.
Щесьця йому не дописало,
Паньство хыжу му забрало.
Тай так ходит улицами,
А спит деси під мостами.
Так то быват з газардами-
Пушают люди з торбами.
А все ся такий найде,
Што дуже гроши запрагне.
Як ся втягне в газарды
Неє потім на то рады.
Так ся сточыт на долину
Знищыт себе і родину.

Дорога

Дві дороги, дві дороги,
Котром я мам ити?
Котру з них я мам выбрати,
Жэбы не блудити?

Єдна тверда, гладка, бита,
Друга камениста.
Обома, чловече, зайдеш
До єдного місця.

Лем, же єдном зайдеш прудше,
Другом долше идеш.
Але свого назначіння
Нигда не оминеш.

Хоц бы-с як мудрувал
І як комбінувал:
Пан Біг вытычыл тобі дорогу,
Котром ёс мандрувал.

Дороги скінчены-
Юж не маш де ити.
Так ты мусиш, чоловіче,
Земскє жыття закінчыти.

Смотриш вправо,
Смотриш в ліво:
Ицы бы ся ити хтіло-
А неё де крок зробити.
Треба з тым ся погодити.

Треба подякувати Богу
За туту дорогу,
Котру-зме од Бога мали.
През жыття ньом мандрували.

Остатня дорога (31.10.2006)

Ишол Є-с свойом дорогом,
Яка мала быти долга і шырока.
А она несподівані
Ся скінчыла.

Навет Є-с не зауважыл,
Коли ся обірвала.
Повинна была ся тягнути,
А она ся стежочком замкла.

Думал Є-с, же за стежочком
Знов буде шырока дорога.
То бывали лем міражы,
Бо стежка ся скінчыла.

Одышол Є-с так прудко,
Як ся Тобі николи не снило.
Твоє земскє жыття
Наглі ся скінчыло.

Може тепер з Мамом, Няньом,
Зо вшыткыма предками,
Разом собі сідите
І з горы на нас смотрите.

Така была Божа воля-
То так мусит быти.
Тілко чловекови призначено-
Тілко буде жыти.

Выпас заяц капустоньку

Выпас заяц капустоньку,
Што я єй садила.
Юж я свого миленького
Не буду віділа.

А я нову капустоньку
На загоні посаджу.
За моїм миленьким
Лем собі заплачу.

Вкрыла його сіра земля-
Николи не верне.
А на його могилоччи
Травичка виросне.

Росний, росний сой
травичко,
Буйна і зелена.
А я жыю на тім съвіті-
Сама засмучена.

Гіст з України

Приіхал хлопець з України
До Канади на вакації,
А же був іщы молодий,
Не шукли йому праці.

През пару дні
Місто йому вказували,
Добрі го кормили,
Барз му догаджали.

По короткім часі
Зачал ся нудити.
Ідло му не смакувало,
Пришло до ресторану ити.

Єдно, чым не гордил-
Колю пил зо смаком.
Чул ся такий важний,
Як бы був великим паном.

Никого не слухал-
Він знал, што має робити.
Нихто ним не буде
В Канаді рядити.

І вчыти його
Нихто не буде,
Бо ту в Канаді
Сут дурны люде.

Каже тихо радити,
Жебы го рано не будити.
Ходят дома тихо, тихіцько,
Бо на горі спіт сой паниско.

Так чекают, дни рахують,
Коли госьця ся позбудут.
Ціліцький місяць його слухали,
Цілком ся му підпорядкували.

Я там переспала-м
Аж зо дві ночы,
Більше того-м не стерпіла
Вызвала-м го од смаркачы.

Він нич не слухал
І нич не робил.
На каждого напыскувал
І з горы ся смотріл.

Неє в нього старшого
Ани дітины.
Він єст наймудрісший в съвіті,
Бо зіл всі розумы.

Веце він певно
Іх госьцьом не буде.
Дос його гуморів
Мали тоты люде.

Лем нич не казали,
Што было робити
Як ся має госьця,
То треба го гостити

Україна

Україно, славна-с была,
Неньком тебе называют.
Чого тепер твої діти
За граници виїжджают?

Земля твоя така масна
І пшеницьом обсіяна.
Не хтут они той пшениці,
Лем іхають за граници.

Давно о Тя воювали,
Тепер вільну тя достали.
Часом Тебе не шануют,
Зато по съвіті мандруют.

Їдуть по білі колачы-
Дома малы діти плачут.
Нема' вдома тата, мамы.
Як тоты діти будут хованы?

Думают сой, же за морьом
Неє там жадного горя.
Лем гарды домы з аутами,
Обложены дулярями.

Не думайте, мої милы,
Же за морьом велькы нивы.
Тото вшытко єст чужына-
То не рідна Україна.

Бо, што своє, хоц бідніще,
Для человека єст милісше.
Не глядайте вы колачы,
Берте дома ся до праці.

Квітень 2007 р.

Диво, диво над дивами
Українці з Українцями
Не можут ся погодити,
Вшытки нараз хцут рядити.

А де єст так на сьвіті,
В дакім вільнім краю,
Жебы вшытки рядили
І нич не робили?

Їдуть люди в столицю
На Майдані стояти.
Пришла весна, дорогеньки,
Треба ярувати.

Не заореш, не засієш-
Не будеш зберати.
Тай знов треба буде
На доленьку нарікати.

Одкаль возме ся добробыт-
Ци з великої незгоды?
А за хлібом треба плынути
За глубоки води?

Україна велика
І гарда країна.
Треба в ній згідно рядити
І богато сой жыти.

Панове, панове,
Возте ся до праці!
Не знате рядити-
То вийдте з палаців!

Най там сядут такы,
Што знают рядити.
Они зможут в краю
Порядок зробити.

1947 рік

Світило сонечко понад горами,
Пришло войско з карабинами.
Пришол такий розказ з горы, з уряду,
Жебы выгнати каждого газду.

Вояки ходили, розказували,
Газдове в посьпіху хыжы лишали.
З-над горы, з Бешкіда хмары спливали,
Ясне сонечко гет закривали.

Люде так щыро голосно плакали,
Але вояки для них серця не мали.
Світило сонечко юж не для Лемків,
Як іх з рідних хыж выганяли.

Поля заораны і засіяны-
Лемкы выходят з хыж з торбами.
Ой, Боже наш, Боже, за што нас карють?
Чого на чужыну далеку выганяют?

Такы то уряды товди настали,
Же невинных люди з хыж выганяли.
Выганяли на захід, на поневірку,
Бандитом тя звали, невинний Лемку.

Ты, Лемку, обаблял вітцівську землю,
В горах попасал свою худобу.
З діда-прадіда ты сой в горах жыл
І щыро до Бога ты ся там молил.

Там была церковця, де тя окстили-
Чого тоты церкви так понищыли?
Кому заваджали наши цментері,
Коли дос было землі в кождім селі?

Декотрым –видно- было ицы мало,
Бо ся цментері заорювало.
Што вы хцете там садити?
Там вас душы будут страшыти.

О, Лемковино, наша премила,
През долги вікы Ты нас кормила.
Разовым хлібом, чистіцьком водом,
Здоровым повітром, гірском природом.

Але Тя нам одобрали,
По заході розогнали.
Юж мы ся там не вернеме,
На чужыні останеме.

Потяг (1947 р.)

Іхал потяг помедже горами
З великима вагонами.

Іхал потяг з горы на долину-
Везли Лемків на чужину.

В тих вагонах люде плакали,
Гіркима слезами горы жегнали.
Залишали свою вітчизнину,
Везли іх в далеку чужину.

Єдни ся молили, други проклинали.
Одкаль то ся такы уряды взяли.
З неба ци з пекла такє заряджyня,
Же вырвали Лемків з рідного кореня?

Лемкы в горах долгы вікы жили,
Лемкы бы николи горы не лишили.
Там в Бешкідах єст іх коріня,
Зелены горы- то наша вітчyzнина.

Наше – не наше

Шістдесят років минуло,
Як Лемків з гір выгнали.
Пятдесят п'ять років минуло,
Як вітчyzнину нам забрали.

Мы Лемкы свойой країны не маме
По ціліцькім съвіті ся поневіряме.
Нашу земличку давно розпродали,
А ёй газдів з торбами пустили.

Наше дерево давно зрубали,
Наше коріня повырывали.
Лем пра-пра-предки там ся остали,
Де долги вікы мы всі проживали.

Тепер треба бы віз купити
І од села до села собі ити.
Разом з Ромами ся возити
І ничым юж ся не трапити.

Лемкы інакше думали,
Бо горы свої все мали.
Не любили без потребы мандрувати
Воліли все штоси своє мати.

Юж нам розпродали нашу вітчyzнину,
Тепер інchy газдують на нашім коріню.
Будут од нова дерева садити,
На наших газдівках будут сой жыти.

Лемкы долго надію мали
І так собі думали:
Же як в Польши уряды позміняют,
То Лемкам вітчyzнину пооддают.

Уряды ся позміняли-
Лемкам іх землю не oddали.
Тоту кращу собі взяли-
Што остало- розпродали.

Думки старого Лемка

Не думай, старий Лемку, о горах,
Бо думати о них не пора.
Бо ты старий і ледво ходиш,
Што ты тепер в горах зробиш?

Найперше бы-с мусіл деси мешкати,
Треба бы хыжу выбудувати.
Хыжу ти збудуют, як маш дос грайцари,
Лем не на вітцівськім, а на чужім полі.

Але тот кавальчык мусиш выкупити,
Треба тіж за нього добрі заплатити.
Будеш міг позерати на вітцьове поле,
Де жыют інчы, а тебе серце коле.

I зас будеш думал незадоволений,
Чого то Лемкы такы зневолены.
Чого нас выгнали, наше одобрали
I інчым за дармо тото роздали?

Сід, де-с пережыл молоды рокы,
Маш там діти і маш внуки.
Дуже юж тобі не треба-
Жебы-с мал тепло і была выгода.

То, што ся стало- мы не зміниме,
Нашого жыття не одміниме.
Нас вынищили, надії лишили-
По чужині нас розшмарили.

Як розпродали вшытки рівнини,
То най корчуют крякы, тернини.
Там-зме лишили вшытко в порядку-
Мы выпололи кождіцьку грядку.

Най нам оддадут такє як было,
Што в “47” там ся лишило.
Рівно заоране і засіяне,
Все по-газдівски задбане.

Першы жнива на заході (1947)

На заході тяжко было,
Сонце з неба міцно гріло.
Колоски по зерниску-зме зберали,
Такы Лемкы жнива мали.

Колоски-зме обивали,
На решеті высіяли.
В млинци зерно змололи-
Добрі же-зме млинец мали.

Тяжко тото єст спомнути,
Але немож і забыти.
Як были-зме пригноблены
І всяди принижены.

Наше зерно хтоси збераал,
Хто не орал і не сіял.
Готове лем собі скосил,
До стодоли сой назвозил.

Так Лемками зарядили,
Як бы-зме не люде были.
Тяжко тото мы пережыли,
Хоц-зме ишы дітми были.

Недалеко за границом
Люде жыют так, як жыли.
Нас назвали бандитами.
З власной хыжы вышмарили.

Тепер хто хце жнива мати
Мусит собі засіяти.
На готове до скошіня
Неє ся што сподівати.

Юж ся вшытко проминуло,
Тото, што дармове было.
Неє чого нарікати,
Треба ся за роботу брати.

Бо тых Лемків то юж неє,
Што орали і сіяли,
А потім на заході
Колоски збераали.

Што-м на мысли мала

Што-м на мысли мала
То є-м написала
І веце не буду
Юж о тім думала.

Тілко дал мі Пан Біг
Такого натхніня,
Жебы-м написала
О наших корінях.

О наших корінях.
Одкаль походиме,
Же з гір, з Лемковини
Мы ся выводиме.

Одкаль наши предки
Там примандрували
До тепер історики
Ищи не збадали.

Ци они пришли
Зо сходу, ци з заходу,
З якого то Лемки
Походят народу.

Як кому выгідніще,
Так каждый о нас пише.
Як хто хоче нас называет,
Як лем хоче, так прозыват.

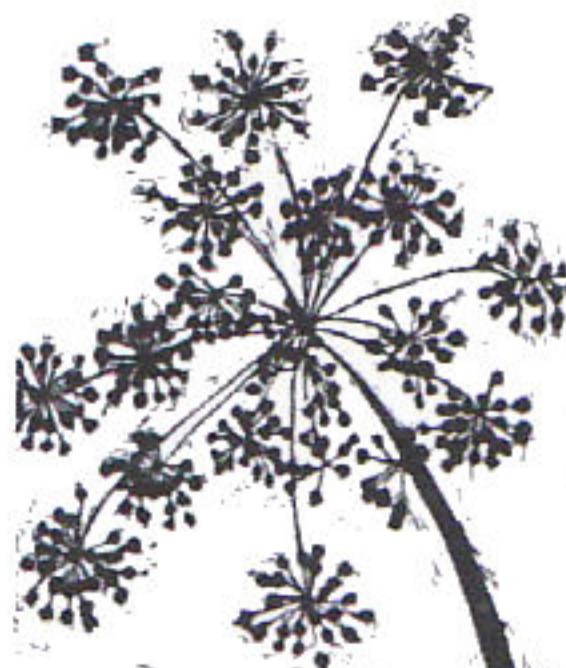
Тепер юж неважне
Одкаль походиме,
Прудше ци пізніше
Мы ся затратиме.

Лемки розсіяны
По ціліцькім сьвіті
І юж ся не зайдут
Николи до купы.

Бесіда пропаде-
Юж єй праві неє,
А за кількадесят років
Нихто єй не спомне.

А як дагде на папери
Найдут слово “Лемкова”,
То будут ся чудувати,
Што то за новина.

Одкаль такє слово,
Та што оно значыт.
Але Лемків юж не буде-
Хто ім вытлумачыт?

Лемковина запрападат

Лемковина запрападат-
Помалы пропаде.
А хто ишы о ні думат-
В сіру землю иде.

Іде в землю перед часом-
Міг бы ишы жыти.
Але певно нам суджено
О горах забыти.

Я помалы тіж одыйду-
Горы ём кохала.
Зато малу книжочку
О них написала-м.

Не буде то істория,
Лем короткы спомини.
Тото, што-м запамятала
Од малой дітины.

Як бы каждый дашто спомнул,
Хто в горах роджений-
То остали бы по Лемках
Барз велики томы.

Наша істория
В сірі земли лежыт.
Нихто ёй юж не выгребле,
Не опише як належыт.

Давно о ні не писали-
Писати не знали.
Словом з покоління на покоління
Єй переказували.

А як з гір нас розогнали-
Історию записали,
Же в горах жили бандиты,
Што Поляків мордували.

І так иде все за нами,
Же-зме были бандитами.
І хоц Лемків юж не стане-
Істория ся остане.

Така буде і остане,
Бо писали о нас паны.
Як хто хотіл і як думал-
Лемковину описувал.

Иде то за нами по съвіті-
Зато тепер нашы діти
Волят іншом мовом радити-
О Лемковині забыти.

Внуки

Внуки мої, внуки,
Як-сте затрачены,
Як вы ту в Канаді
Вынародовлены.

Ани не радите,
Не бесідуєте,
Лем вы тот ангельський
Єден ленгвич знате.

Янич не пораджу,
Хоц бым як хотіла.
Як бы-сте были ближе,
З вами бым радила.

Не бесідуєте,
Ани не съпівате,
А обое гарды
Голосики мате.

Для мене Канада
То чуджа чужына,
А для вас ту буде
Рідненька країна.

Ту ся не привыкат
До хыжы, до міста,
Ту што пару років,
То єст хыжа інча.

Бо ту єст Канада-
Інчы обычаї,
До ничего люде
Ту не привыкают.

Зміняют роботы-
Іхають в парию,
І зато Канада
Не ма істориї.

Як дідове помрут-
То хыжы продают,
Што дідове назберали-
На съмітники вышмаряют.

Тото вшытко старе-
То юж і немодне,
Зато неє ту істориї-
Николи не буде.

Внукам то не шкодит-
Ленгвич ци бесіда,
Они в Канаді не будут радити
Мовом свого діда.

Одкаль ту прибудут-
Вшытки ся затратят
І мову своїх дідів
Тіж они забудут.

Подорож до Кальгари

Лечу я сой, лечу
Внуків одвідіти,
Барз далеко жыют
Тоты мої діти.

Аж штырі години
Сіджу в европляні,
Еуроплян летит
Высоко над хмарами.

Денегде хмар неє-
Сонце ясно съвітит.
Коли я долечу
Там до моїх діти?

Знов землі не видно-
Закрыли ёй хмари.
Стевард заповідат,
Же то юж Кальгари.

Кальгари- місто в гарді долині.
Ріка там плыне посередині.
При ріци плязи приспособлены,
Столики рівно там поставлены.

Як єст погода гарда на дворі,
Люди там дуже о кажді порі.
Ідят там лянчы, книжки чытают,
Часом пташки там підкормляют.

В Кальгари видно дуже туристів-
Здалека там приїжджают.
Зимом идут на нарты-
Літом скалисті гори звиджают.

А тоты горы страшні высоки-
Здає ся, же до неба сігают.
Долином роснут стрімкы смерекы,
Пташки на них съпівают.

Наоколо Кальгари велики фармы-
Дуже худобы по полях ходит.
Хоц буде студено, сънігом засыпле-
Худоба на дворі стоїт.

Дорога пне ся медже горами,
Шырока, тверда, асфальтова.
А обік ріка плыне в долині,
Вода там чиста і здорова.

Ружной зъвірины там дуже ходит
І на дорогу часом выходит.
Веселы серны, велькы рогачы,
Малы сернятка коло них скачут.

І медведята мож там відіти-
В лісах койоты выют.
Стоят там домы медже горами
В которых люде собі жыют.

Готелі там прекрасны стоят,
Квітьом наоколо обсаджены.
В готелях мешкают туристы,
Котры мают повны кошени.

Высоко в горах велике озеро,
Човны по нім плывают.
Вода студена тече з льдовця-
Люде ся там не купают.

Там жыют люде в літі і зимі-
Порівнайме то до Лемковини.
В нас повідали, же немож так жыти-
Як жыют в Канаді- треба то відіти.

Але то Канада в съвіті выхвалена,
Лемковина была міцно принижена.
Треба там было кус ліпше рядити
І мож сой было - так як в раю жыти.

Полю огород і так сой думам:
О Лемковино, Ты наша люба!
Тебе збурили і Тя знищыли,
Жебы за Тебе до пекла трафили.

Подорож з Кальгари до Торонто

Входжу до европляна,
Глядам місця свого,
Але обік на сіджыню
Діє ся штоси злого.

Хтоси заслаб на сіджыню-
Дуже замішаня.
Неприємна подорож
Од самого рана.

На покладі неє
Жадного дохторя,
Як може так ратує
Хворого залога.

По короткім часі
Чловека забрали
І вшytкым пасажерам
Выйти казали.

Рады, ци не рады-
Треба выходити.
Зараз тіж повідают,
Што треба робити.

І нам заповіли-
Треба почекати.
Бо мусят залогу
На інчу змінити.

Бо тата залога
Мусить одпочнути,
Не може зденервувана
З людми полетіти.

Праві дві години
Люде чекали,
Аж другу залогу
Скомплектували.

В европляні сідиш-
Сонце ясно сьвітит,
Хмары землю закрили
І землі не видиш.

Люде сідят обік себе
Але не розмавляют.
Некотры дримлют-
Інчы сой чытают.

І ты сідиш, і сой думаш:
Тілко люди доокола,
А неє з кым зарадити
Ани єдного слова.

І ту чуєш, чоловіче,
Яка ту чужына.
Така долга ту минута-
Думаш, же година.

В тім часі чоловек бы вснул,
Жебы гардий сон ся приснил.
Добрі бы ся переспати
І о ничім не думати.

Але сон не приходит,
Ружна мысель по голові ходит.
Давно-с пішол сой ногами
І споткал ся з діточками.

Але так на сьвіті быват,
Вшyтко ся барз прудко змінят.
Єдно немож змінити-
Людск€ жыття продолжыти.

Лем тілко по мі остане

То, што-м написала,
Што ишы напишу,
Лем тілко памяти
По собі лишу.

Я не мам газдівкы,
Ни кавальца поля-
Така на чужыні
Єст человека доля.

І тоты , што мают
Великы камениці-
Діти іх продадут
І шкода іх праці.

Остане ся по них
Купочка дуляри.
Діти прудко іх розпустят-
Они на них не працували.

По них тіж нич не остане,
Хоц были богаты.
Діти будут хотіти
В векшім місьці мешкати.

Ім поставлят малий помник,
Выпишут назвиско,
Веце они там не зайдут,
Бо то нес близко.

Помник буде долго стоял-
Нихто йогог не збурит.
Нихто тіж там не зайде-
“Отче Наш” не выгварит.

А туту книжочку
Може дахто в руки возме-
І хоц мене юж не буде-
Даколи ня спомне.

То буде мій помник,
Малий, паперьовий.
Не з каменя, не з граніту
І не мармуровий.

Шістдесят річниця

То не уродини,
Не гучна забава,
То смутни спомини
Для кождого Лемка.

Мы то памятаме,
Хоц-зме дітми были.
Як нас гнали, як худобу,
Што з людми робили?

През шістдесят років
Мы ся постаріли,
Але Лемковину
Мы не забыли.

Мы не забыли
І не забудеме,
Лем на чужыні
Жытя дожыєме.

Якє тото прикре-
Тяжко споминати,
Же нам треба на чужыні
Жытя дожывати.

Не будеме похованы
В рідненькім селі,
З родином і сусідами
На нашім цментери.

При наші церковці-
Там на Лемковині.
Будеме медже чуджымі
В далекі країні.

Бо шістдесят років-
То кавалец часу.
Вырвали нам Лемковину-
Нашу душу власну.

Нихто того не направит-
Не хоче направити.
Мусят Лемкы Лемковину
На вікы забыти.

Хоц декотры кажут:
През шістдесят років
Мы-зме выстоили
І не цілком запропали.

Але тото стояня,
То дос тяжке было;
Зато з Лемковины
Мало ся лишило.

Не верну до краю

Не верну до свого краю,
Бо краю не маю.
Не мам де вертати,
Не мам рідной хаты.

Край мі одобрали,
Хыжы розобрали.
З мойой вітчызнины
Нич мі не лишили.

Юж приходит осін,
Буйний вітер дує.
Часом рідна хыжа
Ищи ся мі сніє.

Дуют вітры, дуют,
Дерева схиляют.
Лемки жыют на чужыні,
Бо краю не мают.

На заході і сході-
То всяди чужына.
Для Лемків Лемковина-
Іх рідна країна.

Там корені наших предків
В горах похованы.
Там сой росли буйны букы-
Тепер юж зрубаны.

А молоды букы
Там юж не выроснут.
В крячу і тернині
Они прудко зосхнут.

А лисьця з тых буків
На землю опаде.
Вітер лисьця потурлят-
Сылід по них пропаде.

Што ся діє?

Што ся діє на тім сьвіті,
Же од єдной мамы діти
Ружном мовом бесідуют-
Часом ся не розуміют?

То зато так ся стало,
Же ся Лемків розогнало.
Выгнало ся іх з країни-
Помішали ся родини.

А родини помішаны,
Хоц вроджены з єдной мамы
Ружні себе почувают-
Кым они сут- то не знают.

Хто поносит за то вину,
Же знищили Лемковину?
Тепер часу не цофнеме,
Винуватців не найдеме.

Так єст і так буде-
Змішали ся нашы люде.
Не знают де іх коріня,
Де гніздо іх походжіня.

Покля сут молоды- не думают,
По роках ся застанавляют.
Чого сестра з рідним братом
Ружны мовы мают.

То зробила, дорогенъкы,
Мішана родина.
Хоц зроджены з єдной мамы-
Пропало коріня.

Скочыл заяц в тернину

Скакал заяц понад меджу,
Вплянтал ся в тернину.
Змарнували і знищыли
Красну Лемковину.

Як бы-зме країну
На піл съвіта мали,
То бы нам николи
Єй не одобрали.

А то был кавальчык
Той нашей країны,
Зато нас выгнали
З рідной Лемковины.

Пришол Лемко на векешін,
Иде сой горами
І глядат сіл нашых рідных,
Што стояли долинами.

Але він юж нич не видит:
Неє быстрой річки-
Лем лозина і тернина
І плыткы потічки.

А по селах неє съліду-
Стерты, вымазаны.
Лем там лежат наши предки
В земли закопаны.

Але предки не повідят
Одкаль там ся нашли:
Ци зо сходу, ци заходу
Там примандрували.

Історики дискутуют-
Каждий має інче зданя.
Лемкам никто не поможет-
Лемковина разпродана.

Зосхнена верба

Вербо, вербо, чого-с зосхла,
Як ты сой през вікы росла?
На весну-с ся розвивала,
В дрібны листки окривала.

Хоц конарі ти стинали-
Молоды гілочки вырастали.
Николи-с ся не старіла,
Лем красьні ся зеленіла.

Тепер немож тя познати,
Неє кому о тя дбати.
Юж ты николи не ожыєш
В зелене лисьця ся не вкрыєш.

Ой, яка велика шкода,
Же запропала твоя урода.
Твої корені в земли зосхли,
Зато гілочки не вросли.

І не буде пташок съпівал
Медже листочками,
Не збудує він гніздочко
Медже конарями.

Конарі повисыхали,
Верба ся схилила,
А през долгы, долгы рокы
Верба зеленіла.

Каплички

На розпутьох, при дорогах
Кресты і каплички стояли.
Нес по них праві съліду,
Бо барз рідко ся остали.

Денегде видно малий горбочок-
Там капличка стояла.
Може там лежыт образочек,
Але го земля присыпала.

Юж ничего не возмеме
З нашей Лемковины.
Запропали села, церкви,
Заросли долины.

Хоц бы-с хотіл дашто взяти
З свойой вітчызнины,
То ничего там не найдеш,
Навет і цеглины.

Чого так знищыли,
Поперевертали,
Ци за тоту работу
Тіж плачене мали?

Выпили палюнкы
За тоты грайцарі.
Бурили вшытко запоряд-
Поганьбили цментері.

Ци тоти люде
Мают чысте сумліня,
Же вырывают з гір
Лемківскє коріня?

То робили християне,
Якы люблят ся молити.
Але вшытко лемківскє
Треба было знищыти.

Віют вітры, віют-
Колышут деревами.
Нашы предки будут жыти
Там понад горами.

Война

Тяжкы часы в войну
Люде пережыли,
Бо всяди і вшыткым
Німці рядили.

Люде робили
І нич не мали,
Худобу, зерно і бандуры
На когтигент oddавали.

Іхали танкы
Днями, ночами,
През пару років
Гук летіл понад горами.

І так чекали,
Коли то ся скінчыт:
Не буде контгентів,
Людьом жытя ся поліпшыт.

Але не так тото вышло,
Як люде мышліли,
Бо по войні вшыткы села
В горах опорожніли.

Де фронт перешол-
Села спалены,
А де оминул-
Тіж опущены.

Война ся скінчыла,
Нас оминула,
Але Польска Людова
Лемків розогнала.

Ищи ся хвалят,
Же добрі зробили,
Бо Лемкам жытя
Барз поліпшили.

Така єст доля
Нашой Лемковины.
Идут за нами
Смутны спомини.

Летят, летят сіры гуси

Летят, летят сіры гуси,
Кружляють наоколо.
Запропали іх гніздочка
І іх рідне село.

Летят, летят сіры гуси,
До себе гагають.
Юж ся по нас цілком
Съліды затерают.

Летят, летят сіры гуси,
До себе шепочут.
Одлітуйме на чужину
Бо нас ту не хотути.

Покля море перелетиме-
Крильця свої зотреме.
Останеме на чужыні-
Юж ся не вернеме.

Лем дагде на вітри
Полетят пірочка,
Котры ту остали
З нашого гніздочка.

Вітер пірочка розвіє
По широкім полі,
Юж мы ся ту не вернеме
Николи, николи...

Словничок

бруслик- корсет,
віно- по укр. тіж віно, posag
выгоник- путик, доріжка
гальоны- высоки морщены, плетены колніры в дамских блузках
ганч- недолік, штоси планне, “брак”
камфина- нафта до лямпы, лампаша
обаряны бандуры- варены з лупом, не скрептаны
патрия- вежа на границы для волостів, фінанців
піперечина- кавалец орного або лукы, якє впіперек замыкало стаї, рілю
розпутя- місце, де розходили ся дороги
стаї- узкий кавалец, фалаток виділений з цілого, з рілі
скружки полотна- полотно звинене в валок
тороки- шнурки на чузі, нитки на обrusі
файфи- велики шпулі на якы навивали нитки
швалька- тоньша белька, зо швалів будували хижы

Більше слів мож найти в першій збірці вершів
Є. Млинарик-Гыры: *Туга за Тобом.*

Зміст

Рідне село Конечна	7
Церкви	13
Посьвачіння дзвона	14
Ты-с ня выховала	15
Лемковина в снах	16
Літо, сінокосы	17
Спомини	18
Грушка	19
Ялиці	20
Патрия	21
Стаянки	22
Розпутя	23
Жыто	24
Хміль	25
Што Лемкы іли?	26
Робота з леном	28
Козак на білім кони	31
Циган	32
Волк	33
Бабця	35
Весна в горах	36
Выїзд до Росії в 1945 р.	37
Віно	39
Горы нашы, горы	41
Юж не буде николи	42
Голуб	43
Летіл голуб над горами	44
Орел	45
Верба	46
Ишол Лемко горі селом	47
Моя Лемковино	48
Родина	49
Як я ишол Лемковином	50
Старий край	51
Лемко в Америци	52
Море	56
Америка, Америка	57

Чужына.....	58
Чого Лемкы на чужыні?	59
Лемкыня.....	60
Плыне вода	61
“Ватра” в Ждыни 2005 р.....	62
Осталася нам Лемковина	63
Мова	65
Рано	66
Дівка я сой, дівка.....	67
Старий Лемко	68
Молодий Лемко	71
Вертай, Лемку.....	73
Сусіде	74
Лемковина.....	75
Сыміють ся з мене люде.....	76
Сідит пташок на черешни	77
Жебы ватра не згасла	78
В малім гніздочку.....	79
Досылідники Лемківщины.....	80
Наше “ы”.....	81
Веліславіце.....	82
Картофлі.....	84
“Ватра” на чужыні	85
Куба	86
Котич	87
Папа римский в Торонто	88
Торонто.....	89
Саблей	90
Зима в Торонто	91
Зима 26.12.2006 р.....	92
Новий 2007 Рік	93
Весна в Торонто	94
Каштаны.....	95
Птахи при озерах.....	96
Гуси	97
Ліс.....	98
Ішло дівча горі гором	99

На зелені луци	100
Ишол Янчык на гостину	101
Кукала зозуля	102
На высокі горі	103
Зима	104
Шугай	105
Любил я дівчыну	106
Вывюл Янчык коня	107
Вышол я на луку	108
Дівчатко	109
Лемко я сой, Лемко	110
Съпів старого Лемка	111
Идеме, идеме	112
Был я собі Лемко	113
За річком	114
Над горами	115
Під зеленым гайом	116
Горит “Ватра”, горит	117
Гняды коні	118
Тече вода з-під явора	119
Лемковина	120
Качмарочка	121
Там за млачком	122
Плыне вода по каміню	123
Гора наша Яворина	124
Жыто	125
Гора, гора	126
Чого плачеш, моя мила?	127
Высока гора	128
Никифор	129
Вшытко проминат	131
Чловек	132
Подорож на Лемковину	134
Поры року	136
Газардиста	137
Дорога	138
Остатня дорога (31.10.2006)	139

Выпас заяц капустоньку	140
Гіст з України	141
Україна	142
Квітень 2007 р.	143
1947 рік	144
Потяг (1947 р.).....	145
Наше – не наше	146
Думки старого Лемка	147
Першы жнива на заході (1947).....	148
Што-м на мысли мала.....	149
Лемковина запрападат	150
Внуки	151
Подорож до Кальгари	152
Подорож з Кальгари до Торонто	154
Лем тілко по мі остане.....	155
Шістдесят річниця	156
Не верну до краю	157
Што ся діє?.....	158
Скочыл заяц в тернину	159
Зосхнена верба	160
Каплички	161
Война.....	162
Летят, летят сіры гуси	163
Словничок.....	164

ISBN 978-83-907645-8-0